

Wyniki Standardowe 2023 uzyskane przez ekologiczne gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN

Część I. Wyniki Standardowe

WARSZAWA 2025

Wyniki Standardowe 2023 uzyskane przez ekologiczne gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN

Część I. Wyniki Standardowe

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ:

mgr inż.	Aneta Orłowska
mgr inż.	Renata Płonka
mgr inż.	Rafał Tarasiuk

Warszawa 2025

Redakcja techniczna
Monika Furmaniak

Projekt okładki
Dział Wydawnictw

ISBN 978-83-68449-05-1 (pdf)

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
- Państwowy Instytut Badawczy
Zakład Rachunkowości Gospodarstw Rolnych
00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20
Tel.: +48 (22) 505 45 70
E-mail: portal@fadm.pl
Internet: www.fadm.pl

Spis treści

Wstęp	5
1. Zmiany w Wynikach Standardowych.....	6
1.1. Zmiany w zestawie zmiennych i w algorytmach Wyników Standardowych od roku 2011 wynikające z rozporządzeń i dokumentów KE	6
1.2. Pozostałe zmiany	8
1.2.1. Jednostki przeliczeniowe pracy (AWU, FWU)	8
1.2.2. Stan średnioroczny zwierząt (LU)	8
1.2.3. Klasyfikacja gospodarstw według typologii w wariancie TF8	8
2. Informacje o FADN	9
2.1. Uwagi ogólne o FADN.....	9
2.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych (WTGR)	10
2.3. Zakres podmiotowy FADN.....	12
2.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN	13
2.5. Przykładowe rozmiary działalności rolniczych gwarantujące osiągnięcie przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2013”	13
2.6. Zakres przedmiotowy FADN.....	15
2.7. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN.....	16
3. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”	18
3.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”	18
3.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych.....	34
4. Uwagi do Wyników Standardowych FADN.....	42
4.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce	42
4.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN.....	43
4.3. Udostępnianie danych	44
4.3.1. Udostępnianie danych z europejskiego FADN	44
4.3.2. Udostępnianie danych z Polskiego FADN	44
5. Wyniki Standardowe uzyskane przez ekologiczne gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2023 r.	46
5.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8).....	46
5.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według klas wielkości ekonomicznej (ES6).....	52
5.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według klas obszarowych użytków rolnych (UR).....	58
Literatura	65

Wykaz skrótów

AWU	- jednostka przeliczeniowa pracy (ang. Annual Work Unit).
CAP	- Wspólna Polityka Rolna (ang. Common Agricultural Policy).
COP	- gospodarstwa specjalizujące się w produkcji zbóż, roślin oleistych i białkowych (ang. specialist cereals, oilseed and protein crops).
DG-AGRI	- Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (ang. Directorate-General for Agriculture and Rural Development).
EC	- Komisja Europejska (ang. European Commission).
ESU	- europejska jednostka wielkości (ang. European Size Unit).
EU	- Unia Europejska (ang. European Union).
EUR	- oznaczenie jednostki monetarnej o nazwie „euro”.
euro	- jednostka monetarna, obowiązująca w większości państw członkowskich Unii Europejskiej.
EUROSTAT	- Europejski Urząd Statystyczny.
FADN	- Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (ang. Farm Accountancy Data Network).
FWU	- jednostka przeliczeniowa pracy członków rodziny (ang. Family Work Unit).
GR	- gospodarstwo rolne.
GUS	- Główny Urząd Statystyczny.
IERiGŻ-PIB	- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy.
KE	- Komisja Europejska.
LU	- jednostka przeliczeniowa zwierząt (ang. Livestock Unit).
OGA	- działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem (ang. Other Gainful Activities).
ONW	- obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania - ONW (ang. Less Favoured Areas).
Polski FADN	- System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych.
SGM	- Standardowa Nadwyżka Bezpośrednia (ang. Standard Gross Margin).
SO	- Standardowa Produkcja (ang. Standard Output).
UAA	- ziemia użytkowana dla celów rolniczych = użytki rolne (ang. Utilized Agricultural Area).
UR	- użytki rolne.
WTGR	- Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych.
ZRGR	- Zakład Rachunkowości Gospodarstw Rolnych.

Wstęp

Wypełniając obowiązek nałożony Ustawą z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami) w 2023 r. utworzono komputerową bazę danych zawierającą 11 198 zestawów danych rachunkowych [23]. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy zlecił zbieranie danych z gospodarstw rolnych osób fizycznych szesnastu wojewódzkim ośrodkom doradztwa rolniczego. W 105 gospodarstwach osób fizycznych rachunkowość była prowadzona pod kierunkiem audytorów ZRGR. Ze 131 gospodarstw posiadających osobowość prawną dane zostały zebrane metodą ankietową.

Po przeprowadzonych testach jakości danych obliczono wyniki dla 11 029 gospodarstw rolnych osób fizycznych oraz 131 gospodarstw posiadających osobowość prawną. W zbiorze gospodarstw osób fizycznych znajdują się 264 gospodarstwa ekologiczne z certyfikatem o wielkości ekonomicznej równej lub większej od 4 000 euro. W 2023 roku są to gospodarstwa stosujące wyłącznie ekologiczne metody produkcji. Należy zaznaczyć, że w Polsce w gospodarstwach ekologicznych dopuszcza się współlistnienie produkcji metodami ekologicznymi i konwencjonalnymi. Wyniki są zaprezentowane w postaci średnich arytmetycznych i nie są reprezentatywne dla pola obserwacji Polskiego FADN, a tym bardziej dla ogółu gospodarstw ekologicznych w Polsce.

W 2023 roku do przeważenia wyników próby na populację badawczą wykorzystywano dane z planu wyboru opracowanego w 2018 roku [11] oraz współczynniki SO „2013”. Obserwowana w Polsce zmiana struktury gospodarstw rolnych (która jest widoczna w planie wyboru) powoduje w związku z tym również zmianę struktury gospodarstw w prezentowanych wynikach standardowych Polskiego FADN.

Opracowanie składa się z trzech podstawowych części:

1. Wstępnej, charakteryzującej Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (FADN).
2. Metodycznej, zawierającej wyjaśnienia rachunku wyników.
3. Statystycznej, zawierającej dane statystyczne dla grup gospodarstw rolnych, ustalonych na podstawie trzech kryteriów grupowania: wielkości ekonomicznej, typu rolniczego i powierzchni użytków rolnych. Wyniki Standardowe zawierają 145 zmiennych charakteryzujących sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych w roku obrachunkowym.

Opracowane wyniki są w pełni zgodne z pojęciami i kategoriami ekonomicznymi, prezentowanymi w Wynikach Standardowych FADN Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (DG-AGRI) [18].

Parametry wartościowe dotyczące produkcji, kosztów i inwestycji są kategoriami netto (bez VAT). Pomimo ustawowego zwolnienia podmiotowego z podatku od towarów i usług, nazywanym w skrócie VAT, rolnicy prowadzili w 2023 r. ewidencję zdarzeń w standardzie umożliwiającym ustalenie wartości netto oraz kwoty VAT.

W opracowaniu wartości pieniężne wyrażone są w polskich jednostkach monetarnych – złotych (PLN).

1. Zmiany w Wynikach Standardowych¹

1.1. Zmiany w zestawie zmiennych i w algorytmach Wyników Standardowych od roku 2011 wynikające z rozporządzeń i dokumentów KE

Od roku obrachunkowego 2011 wprowadzono zmiany w algorytmach (na podstawie dokumentu RI/CC 882 Rev. 9.1 Definition of Variables used in FADN standard results z października 2012 r.) polegające na wyróżnieniu następujących zmiennych [17]:

- SE136 – Produkcja roślinna na 1 ha,
- SE146 – Uprawy energetyczne,
- SE605 – Dopłaty do działalności operacyjnej,
- SE610 – Dopłaty do produkcji roślinnej,
- SE613 – Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej,
- SE616 – Saldo dopłat i kar do produkcji mleka,
- SE617 – Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej,
- SE618 – Dopłaty do produkcji owiec i kóz,
- SE619 – Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej,
- SE630 – Płatności „decoupled”,
- SE650 – Wsparcie specjalne,
- SE699 – Pozostałe dopłaty.

Ponadto od roku obrachunkowego 2013 wprowadzono zmiany w algorytmach (na podstawie dokumentu RI/CC 882 Rev. 9.2 Definition of Variables used in FADN standard results z grudnia 2014 r.) obejmujące zmienne [18].

- SE042 – Uprawy energetyczne,
- SE072 – Odłogi,
- SE073 – Ugory,
- SE611 – Dopłaty wyrównawcze/płatności obszarowe.

Od roku obrachunkowego 2014 obowiązuje nowe sprawozdanie z gospodarstwa rolnego. Zakres, format i organizacja danych, niezbędnych do wykonania sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN, są precyzyjnie opisane w Rozporządzeniu Komisji nr 385/2012 z dnia

¹ Rozdział zawiera zmiany wprowadzone od roku obrachunkowego 2011; wcześniejsze zmiany zostały opisane w publikacjach „Wyniki Standardowe...” dla poprzednich lat. Zmiany te powinny być uwzględniane w analizach wieloletnich.

30 kwietnia 2012 r. w sprawie formatu sprawozdania dla określania dochodów z gospodarstw rolnych oraz analizy ich działalności gospodarczej (z późn. zmianami). Z uwagi na fakt, że w Komisji Europejskiej wciąż jeszcze trwają prace nad nowym dokumentem dotyczącym Wyników Standardowych i dostosowaniem zakresu/algorytmów do nowego formatu sprawozdania, publikacje z wynikami od roku obrachunkowego 2014 przygotowane zostały na podstawie dokumentów jakie obowiązywały w roku obrachunkowym 2013 (Rozporządzenie Komisji (WE) NR 868/2008 z dnia 3 września 2008 r. z późniejszymi zmianami, RI/CC 1256 Rev. 7 Farm Return Data Definitions z lutego 2012 r. oraz RI/CC 882 Rev. 9.2 Definition of Variables used in FADN standard results z grudnia 2014 r.).

W przypadku roku obrachunkowego 2016:

✎ Usunięto zmienne:

- SE060 – Gaje oliwne (powierzchnia uprawy);
- SE190 – Oliwki i olej z oliwek (produkcja);
- SE631 – Jednolita płatność na gospodarstwo.

✎ Wprowadzono nowe nazwy zmiennych:

- SE622 – Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW);
- SE406 – Raty dotacji inwestycyjnych.

✎ Zmieniono opis zmiennych:

- SE020 – Nakłady pracy najemnej;
- SE021 – Czas pracy najemnej;
- SE030 – Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych;
- SE195 – Uprawy pastewne;
- SE310 – Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym;
- SE320 – Pasze dla zwierząt żywionych
- SE325 – Pasze dla zwierząt ziarnożernych wytworzone w gosp. rol.;
- SE380 – Odsetki;
- SE605 – Dopłaty do działalności operacyjnej;
- SE622 – Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW);
- SE624 – Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich;
- SE406 – Rata dotacji inwestycyjnych.

Od roku obrachunkowego 2017:

✎ Zmieniono opis zmiennych:

- SE395 – Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji);
- SE600 – Saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej.

Od roku obrachunkowego 2018:

✎ Wprowadzono zmiany w algorytmach:

- SE284 – Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha.

✎ Zmieniono opis zmiennych:

- SE284 – Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha.

Od roku obrachunkowego 2019:

↗ Zmieniono opis zmiennych:

- SE025 – Powierzchnia użytków rolnych;
- SE120 – Obsada zwierząt;
- SE135 – Produkcja roślinna;
- SE195 – Uprawy pastewne.

↗ Zmieniono tytuły zmiennych:

- SE072 – Grunty ugorowane niekwalifikujące się do subsydiów;
- SE073 – Grunty ugorowane objęte subsydiami, nieużytkowane gospodarczo.

Od roku obrachunkowego 2023:

↗ Dodano opis w zmiennych:

- SE605 – Dopłaty do działalności operacyjnej;
- SE630 – Płatności "decoupled";
- SE632 – Jednolita płatność obszarowa;
- SE025 – SE699 - Pozostałe dopłaty.

1.2. Pozostałe zmiany

1.2.1. Jednostki przeliczeniowe pracy (AWU, FWU)

Od roku obrachunkowego 2011 jednostki AWU oraz FWU stanowią równowartość 2 120 godzin pracy na rok. Do roku obrachunkowego 2010 stanowiły odpowiednik 2 200 godzin pracy na rok.

1.2.2. Stan średnioroczny zwierząt (LU)

Od roku obrachunkowego 2016 zmieniono zasady obliczenia stanu średniorocznego zwierząt w sytuacji braku zwierząt na początku lub końcu roku obrachunkowego (dotychczas stan średni obliczany był jako $(\text{stan na pocz.} + \text{stan na koniec})/2$, od 2016 stan średnioroczny obliczany jest ze stanów miesięcznych).

1.2.3. Klasyfikacja gospodarstw według typologii w wariancie TF8

Od roku obrachunkowego 2016 zmieniono klasyfikację TF8. Typ podstawowy '61' jest zaliczany do TF8='1' (Uprawy polowe)².

² Na podstawie [27].

2. Informacje o FADN

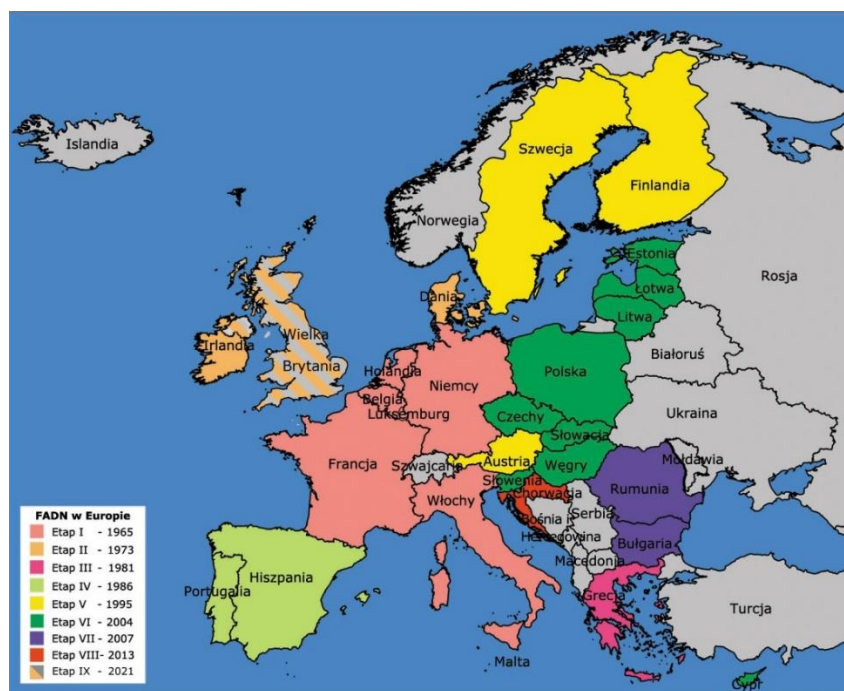
2.1. Uwagi ogólne o FADN

FADN to europejski system zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, którego formalne kształtowanie rozpoczęło się w 1965 r.

FADN był tworzony etapowo w miarę poszerzania Unii Europejskiej, na podstawie Rozporządzenia Rady EWG nr 79/65/EEC z dnia 15 czerwca 1965 r. w sprawie utworzenia sieci zbierania danych rachunkowych dotyczących dochodów i działalności gospodarstw rolnych w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej [22]. Etapy tworzenia sytemu FADN (patrz: Mapa 2-1):

- ✎ etap I: 1965 r. - Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Niemcy i Włochy (państwa założycielskie);
- ✎ etap II: 1973 r. - Wielka Brytania, Irlandia i Dania;
- ✎ etap III: 1981 r. - Grecja;
- ✎ etap IV: 1986 r. - Hiszpania i Portugalia;
- ✎ etap V: 1995 r. - Finlandia, Szwecja i Austria;
- ✎ etap VI: 1 maja 2004 r. - Cypr, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia, Republika Czeska i Węgry;
- ✎ etap VII: 1 stycznia 2007 r. - Rumunia i Bułgaria;
- ✎ etap VIII: 1 lipca 2013 r. - Chorwacja;
- ✎ etap IX: 1 stycznia 2021 r. - Wyjście Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej nastąpiło 1 lutego 2020 r. Okres przejściowy trwał do 31 grudnia 2020 r. Od 2021 r. UE liczy 27 członków.

Mapa 2-1 Etapy tworzenia FADN w Europie

Unikalność FADN polega na tym, że gromadzi on dane zaliczane do grupy wrażliwych, które opisują sytuację ekonomiczną i finansową gospodarstw rolnych oraz wybrane informacje o jego użytkownikach.

FADN bazuje na danych rachunkowych pochodzących z rachunkowości realizowanej w konwencji tzw. zarządczej. Odmiana tej rachunkowości znacznie wierniej odzwierciedla sytuację gospodarstwa rolnego niż rachunkowość finansowa³. O wyborze konwencji rachunkowości zarządczej zdecydowała potrzeba rozpoznania rzeczywistej sytuacji gospodarstw rolnych w celu podejmowania decyzji jak najbardziej do niej adekwatnych.

W polu obserwacji FADN znajdują się gospodarstwa towarowe. Minimalna wielkość ekonomiczna, po przekroczeniu której włącza się gospodarstwo rolne do pola obserwacji FADN, ustalana jest od 2010 roku obrachunkowego na podstawie analizy sum Standardowej Produkcji (SO) z danych GUS w poszczególnych klasach wielkości ekonomicznej. W praktyce prowadzony jest rachunek polegający na obliczeniu skumulowanej sumy SO z poszczególnych klas, zaczynając od największej, aż do osiągnięcia ok. 90% SO z populacji generalnej. Dolna granica przedziału, w którym to nastąpi jest minimalnym progiem wielkości ekonomicznej.

Z powodu istniejących różnic w strukturze agrarnej, progi wielkości ekonomicznej, wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych włączanych do pola obserwacji FADN, są różne w poszczególnych państwach członkowskich.

Należy podkreślić, że FADN jest jedyną bazą danych, na potrzeby której zbierane są informacje według jednolitych zasad, a gospodarstwa tworzą statystycznie reprezentatywną próbę towarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Unii Europejskiej.

2.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych (WTGR)

Według znowelizowanych zasad WTGR, w klasyfikacji gospodarstw rolnych stosuje się parametr ekonomiczny, którym jest Standardowa Produkcja⁴ (ang. Standard Output, w skrócie SO) [1], [2], [19], [26].

Standardowa Produkcja (SO) jest to średnia z 5 lat wartość produkcji określonej działalności rolniczej (roślinnej lub zwierzęcej) uzyskana z 1 ha lub od 1 zwierzęcia⁵ w ciągu 1 roku, w przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcyjnych. W celu wyeliminowania wahań wartości produkcji (powodowanych np. warunkami pogodowymi czy też zmianami cen produktów) do obliczeń przyjmowane są średnie z 5 lat odpowiedniego okresu, na podstawie uśrednionych danych rocznych z określonego regionu.

³ Rachunkowość finansowa podlega odpowiednim przepisom prawa, które są różne w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Jej zadaniem jest ocena sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstw zgodnie z tym prawem i często bywa podstawą naliczania podatku dochodowego.

⁴ Do roku obrachunkowego 2009 WTGR oparta była na parametrze Standardowej Nadwyżki Bezpośredniej a wielkość ekonomiczna gospodarstwa określana była za pomocą Europejskiej Jednostki Wielkości (ESU) [12],[24], [25].

⁵ SO dla grzybów odnosi się do 100 m² uprawy; SO dla drobiu odnosi się do 100 szt. zwierząt; SO dla pszczoł odnosi się do 1 ula (1 rodziny pszczelej).

WTGR narzuca konieczność obliczania zestawów współczynników SO dla każdego regionu rolniczego i dla każdej prowadzonej w gospodarstwie działalności produkcji roślinnej i zwierzęcej. Listę działalności rolniczych, dla których konieczne jest obliczenie SO ustala Komisja UE i jest ona zgodna z listą cech Badań Struktury Gospodarstw Rolnych. Duża liczba pozycji w zestawach Standardowej Produkcji odzwierciedla nie tylko zróżnicowanie rolnictwa we Wspólnocie, ale także ukazuje poziom stosowanej szczegółowości, zapewniający porównywalność dostarczanych wyników, a tym samym realnie odzwierciedlający sytuację w rolnictwie.

Przy zastosowaniu współczynników Standardowej Produkcji gospodarstwa rolne klasyfikowane są według dwóch charakterystyk:

- wielkości ekonomicznej,
- typu rolniczego.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego określana jest jako suma wartości Standardowych Produkcji (SO) wszystkich działalności rolniczych występujących w gospodarstwie. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa wyrażana jest wartością SO w euro. Na podstawie tak ustalonej wielkości ekonomicznej dane gospodarstwo rolne zaliczane jest do odpowiedniej klasy wielkości ekonomicznej.

Typ rolniczy gospodarstwa rolnego określany jest na podstawie udziału wartości SO z poszczególnych działalności rolniczych w tworzeniu całkowitej wartości SO gospodarstwa. Typ rolniczy odzwierciedla poziom i kierunek specjalizacji gospodarstwa.

W zależności od pożądanego stopnia dokładności, typy rolnicze gospodarstw zorganizowane są następująco:

- 8 typów ogólnych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem jednego znaku),
- 21 typów podstawowych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem dwóch znaków),
- 61 typów szczegółowych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem trzech znaków).

Z uwagi na rosnące znaczenie wielofunkcyjności gospodarstw rolnych, WTGR została uzupełniona o dodatkową „klasyfikację”, której kryterium jest udział przychodów z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem (ang. Other Gainful Activities, w skrócie OGA) w całkowitych przychodach gospodarstwa (rolnictwo + OGA + dopłaty bezpośrednie). OGA to działalność, w ramach której wykorzystywane są zasoby gospodarstwa rolnego (ziemia, budynki, maszyny itp.) i/lub produkty tego gospodarstwa. W zależności od tego, jaki procent całkowitych przychodów gospodarstwa stanowi OGA, dane gospodarstwo zaliczane jest do jednej z trzech klas OGA.

Działalność gospodarcza inna niż rolnicza nie jest brana pod uwagę w typologii gospodarstw dokonywanej na podstawie działalności rolniczych – zarówno wielkość ekonomiczna jak i typ rolniczy nie uwzględniają OGA [19], [21].

2.3. Zakres podmiotowy FADN

Minimalny próg określający gospodarstwo jako towarowe (oznacza to włączenie gospodarstwa do badań) wyrażony jest w euro. Wielkość ta jest ustalana oddzielnie dla każdego państwa członkowskiego i zmienia się w czasie, zgodnie z ewolucją struktury i siły ekonomicznej gospodarstw rolnych (patrz: Tabela 2.3-1).

Tabela 2.3-1 Minimalne progi wielkości ekonomicznej i liczebność próby FADN w poszczególnych państwach członkowskich w 2023 r.

Państwa	Dolny próg wielkości ekonomicznej EUR	Liczba gospodarstw w próbie szt.	Struktura próby w europejskim FADN %
Austria	15 000	1 800	2,2
Belgia	25 000	1 200	1,5
Bułgaria	4 000	2 202	2,7
Chorwacja	4 000	1 251	1,5
Cypr	4 000	500	0,6
Czechy	15 000	1 282	1,6
Dania	25 000	1 600	2,0
Estonia	4 000	658	0,8
Finlandia	8 000	900	1,1
Francja (z wyłączeniem Antilles françaises, Reunion)	25 000	7 320	9,0
Antilles françaises, Reunion	15 000	280	0,3
Grecja	4 000	4 675	5,7
Hiszpania	8 000	8 700	10,7
Niderlandy	25 000	1 500	1,8
Irlandia	8 000	900	1,1
Litwa	4 000	1 000	1,2
Luksemburg	25 000	450	0,6
Łotwa	4 000	1 000	1,2
Malta	4 000	536	0,7
Niemcy	25 000	8 800	10,8
Polska	4 000	12 100	14,8
Portugalia	4 000	2 300	2,8
Rumunia	4 000	5 100	6,2
Słowacja	25 000	562	0,7
Słowenia	4 000	908	1,1
Szwecja	15 000	1 025	1,3
Węgry	8 000	1 950	2,4
Włochy	8 000	11 106	13,6
Razem FADN UE*		81 605	100

Źródło: zestawienie własne na podstawie [5], [6],[7], [8], [9].

* Od 2021 roku obrachunkowej liczba gospodarstw w próbie europejskiego FADN została pomniejszona o gospodarstwa z Wielkiej Brytanii. Oznacza to, że nie przekazywane są do KE sprawozdania z gospodarstwa rolnego z tego kraju [5].

2.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN

Agencje łącznikowe z poszczególnych państw członkowskich opracowują corocznie plany wyboru gospodarstw rolnych do badań w ramach FADN. Po ich opracowaniu i zaakceptowaniu przez Komitety Krajowe FADN, plany te są przekazywane do akceptacji przez Komitet Wspólnoty nadzorujący FADN.

Wewnątrz pola obserwacji FADN występuje duże zróżnicowanie gospodarstw pod względem typu rolniczego i wielkości ekonomicznej.

Dla zapewnienia precyzyjnego odzwierciedlenia tego zróżnicowania w próbie badawczej, Agencja łącznikowa dzieli pole obserwacji na warstwy. Pominięcie tej czynności w procesie wyboru próby mogłoby spowodować brak właściwej reprezentacji niektórych rodzajów gospodarstw (np. dużych gospodarstw mlecznych w jednym regionie, czy małych gospodarstw produkujących owoce w innym regionie). W procedurze wyboru do warstwowania zbioru gospodarstw rolnych mają zastosowanie trzy kryteria [11].

- położenie regionalne,
- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

2.5. Przykładowe rozmiary działalności rolniczych gwarantujące osiągnięcie przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2013”

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa określana jako suma wartości Standardowych Produkcji (SO) wszystkich działalności rolniczych występujących w gospodarstwie służy do ustalenia minimalnego progu wielkości ekonomicznej dla pola obserwacji FADN. W Polsce dla roku obrachunkowego 2023 próg ten został ustalony na poziomie 4 000 euro. Tabela 2.5-1 przedstawia przykładową powierzchnię niektórych upraw oraz liczbę zwierząt niezbędną do włączenia gospodarstwa do pola obserwacji FADN.

Tabela 2.5-1 Przykładowe rozmiary działalności rolniczych niezbędne do osiągnięcia przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej* według współczynników SO „2013”

Region	Działalność	J.m.	Ekwiwalent 4000 euro wg SO "2013"
Pomorze i Mazury	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	3,9
	Rzepak i rzepik	ha	3,8
	Buraki cukrowe	ha	2,0
	Sady jabłoniowe	ha	3,0
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	1,1
	Krowy mleczne	szt.	2,7
	Tuczniaki	szt.	15,2
Wielkopolska i Śląsk	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	3,9
	Rzepak i rzepik	ha	3,6
	Buraki cukrowe	ha	2,1
	Sady jabłoniowe	ha	1,6
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	0,8
	Krowy mleczne	szt.	2,3
	Tuczniaki	szt.	15,3
Mazowsze i Podlasie	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	5,0
	Rzepak i rzepik	ha	4,2
	Buraki cukrowe	ha	2,2
	Sady jabłoniowe	ha	1,2
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	0,9
	Krowy mleczne	szt.	2,5
	Tuczniaki	szt.	14,0
Małopolska i Pogórze	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	5,0
	Rzepak i rzepik	ha	4,1
	Buraki cukrowe	ha	2,2
	Sady jabłoniowe	ha	1,6
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	0,9
	Krowy mleczne	szt.	3,2
	Tuczniaki	szt.	15,5

*Osiągnięcie przez gospodarstwo minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2013” [11], włącza GR do pola obserwacji Polskiego FADN; np. w regionie Pomorze i Mazury powierzchnia pszenicy 3,9 ha zapewnia osiągnięcie progowej wartości ekonomicznej równej lub większej od 4 000 euro.

2.6. Zakres przedmiotowy FADN

Dla potrzeb FADN zbieranych jest około 1 tys. różnych danych charakteryzujących gospodarstwo rolne. Odzwierciedlają one stan i strukturę składników majątkowych, a także stan i strukturę zobowiązań. Inne dane odzwierciedlają strukturę przychodów i kosztów na poziomie gospodarstwa rolnego. Szczególna uwaga zwrócona jest na elementy związane ze Wspólną Polityką Rolną (dotacje). Wyniki Standardowe dotyczą tylko działalności i składników majątkowych gospodarstwa rolnego (majątek prywatny rodziny rolnika, np. dom mieszkalny, nie jest uwzględniony w bilansie finansowym).

Zakres i format zbieranych danych rachunkowych w gospodarstwach rolnych dla potrzeb FADN, jest szczegółowo zdefiniowany w Rozporządzeniu Komisji (WE) NR 868/2008 z dnia 3 września 2008 r. z późniejszymi zmianami oraz na podstawie dokumentu RI/CC 1256 Rev. 7 Farm Return Data Definitions z lutego 2012 r. [3], [4], [15], [16]. Przepisy te obok szczegółowego wykazu zmiennych zawierają także instrukcje dotyczące sposobu wypełniania tzw. sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN oraz definicje stosowanych pojęć. Sprawozdanie to składa się z 14 grup danych rachunkowych, zestawionych tematycznie w odpowiednie tabele (od A do N):

Tab. A. Informacje ogólne.

Tab. B. Struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo.

Tab. C. Zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej.

Tab. D. Stan i wartość zwierząt.

Tab. E. Zakup i sprzedaż zwierząt.

Tab. F. Koszty.

Tab. G. Zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi.

Tab. H. Zadłużenie.

Tab. I. Podatek od wartości dodanej (VAT).

Tab. J. Dopłaty i subsydia.

Tab. K. Produkcja roślinna i zwierzęca (bez zwierząt).

Tab. L. Kwoty i inne prawa.

Tab. M. Dopłaty bezpośrednie.

Tab. N. Szczegóły zakupów i sprzedaży zwierząt.

2.7. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN

Wyniki obliczone na podstawie danych FADN zgromadzonych w komputerowej bazie prezentowane są w zestawach statystycznych (Tabela 5.1-1 - Tabela 5.2-10). Dla gospodarstw ekologicznych są to wartości średnie arytmetyczne. Wyniki są prezentowane dla grup gospodarstw wydzielonych według trzech kryteriów: typów rolniczych, wielkości ekonomicznej i powierzchni użytków rolnych.

Wartości pieniężne wyrażone są w polskich złotych. Możliwe jest przeliczenie ich na euro po oficjalnym kursie, który można znaleźć w dokumencie „Najważniejsze informacje niezbędne do interpretacji wyników Polskiego FADN” dostępnym na stronie Polskiego FADN (<http://fadn.pl/wp-content/uploads/metodyka/Najwazniejsze-informacje.pdf>).

Ze względu na obowiązujące zasady upowszechniania danych FADN dopuszczalne jest prezentowanie wyników z grupy obejmującej co najmniej 15 gospodarstw. W przypadku liczebności gospodarstw nie spełniającej powyższej prawidłowości zamiast wyników wpisywany jest znak kropki „.”. W przypadku, gdy dane zjawisko nie występuje w grupie, wówczas wpisano wartość zero.

Tabela 2.7-1 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Typy rolnicze TF8		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
1	Uprawy polowe	15	Specjalizujące się w uprawie zbóż (łącznie z ryżem), roślin oleistych i wysokobiałkowych na nasiona
		16	Specjalizujące się w uprawie polowej różnych gatunków roślin
		61	Mieszane - różne uprawy
2	Uprawy ogrodnicze	21	Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych) pod wysokimi osłonami
		22	Specjalizujące się w gruntowych uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych)
		23	Specjalizujące się w uprawie grzybów i w szkółkarstwie oraz uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych)
3	Winnice	35	Specjalizujące się w uprawie winorośli
4	Uprawy trwałe	36	Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (bez winorośli i oliwek)
		37	Specjalizujące się w uprawie oliwek
		38	Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (uprawy trwałe)
5	Krowy mleczne	45	Specjalizujące się w chowie bydła mlecznego
6	Zwierzęta trawożerne	46	Specjalizujące się w chowie bydła rzeźnego (w tym hodowla)
		47	Specjalizujące się w chowie bydła mlecznego i rzeźnego (w tym hodowla)
		48	Specjalizujące się w chowie owiec, kóz i innych zwierząt żywionych paszami objętościowymi
7	Zwierzęta ziarnożerne	51	Specjalizujące się w chowie trzody chlewnej
		52	Specjalizujące się w chowie drobiu
		53	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi
8	Mieszane	73	Mieszane - różne zwierzęta, z przewagą zwierząt żywionych paszami objętościowymi
		74	Mieszane - różne zwierzęta, z przewagą zwierząt żywionych paszami treściwymi
		83	Mieszane - uprawy polowe i zwierzęta żywione paszami objętościowymi
		84	Mieszane - różne uprawy i zwierzęta

Zestawienie typów rolniczych TF8 (Tabela 2.7-1) jest kombinacją typów podstawowych, składających się z różnych typów szczegółowych, tworzącą w rezultacie osiem grup gospodarstw rolnych [1], [2], [10], [20], [27].

Z kolei Tabela 2.7-2 przedstawia sześć klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (ES6) opracowanych na podstawie Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych [27].

Tabela 2.7-2 Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (euro), klasyfikacja ES6

ES6			ES	
Klasa wielkości ekonomicznej ES6		Zakres w euro (€)	Klasa wielkości ekonomicznej ES	Zakres w euro (€)
			1	€ < 2 000
1	Bardzo małe	2 000 ≤ € < 8 000	2	2 000 ≤ € < 4 000
			3	4 000 ≤ € < 8 000
2	Małe	8 000 ≤ € < 25 000	4	8 000 ≤ € < 15 000
			5	15 000 ≤ € < 25 000
3	Średnio-małe	25 000 ≤ € < 50 000	6	25 000 ≤ € < 50 000
4	Średnio-duże	50 000 ≤ € < 100 000	7	50 000 ≤ € < 100 000
5	Duże	100 000 ≤ € < 500 000	8	100 000 ≤ € < 250 000
			9	250 000 ≤ € < 500 000
6	Bardzo duże	€ ≥ 500 000	10	500 000 ≤ € < 750 000
			11	750 000 ≤ € < 1 000 000
			12	1 000 000 ≤ € < 1 500 000
			13	1 500 000 ≤ € < 3 000 000
			14	€ ≥ 3 000 000

Uwaga: Tabela 2.7-2 zawiera rozmiary wielkości ekonomicznej wyrażone w euro, natomiast dla uproszczenia zapisu we wszystkich następnych tabelach rozmiary prezentowane są w tysiącach euro.

3. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”

3.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”

„Wyniki Standardowe FADN” zawierają 10 tabel tematycznych:

1. Populacja i próba gospodarstw.
2. Wybrane informacje o produkcji.
3. Wartość produkcji.
4. Koszty.
5. Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa.
6. Salda dopłat i podatków.
7. Dochód na gospodarstwo rolne.
8. Dochód na osobę.
9. Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego.
10. Wskaźniki finansowe.

Opisy poszczególnych zmiennych są zgodne z zawartymi w „Wynikach Standardowych FADN” [14], [18]. Natomiast ich zawartość w poszczególnych tabelach nie zawsze odpowiada w pełni tytułom. Należy więc zwrócić uwagę na szczegółowy opis danej zmiennej (od Tabela 3.1-1 do Tabela 3.1-10). W kolumnie „Symbol” zawarte jest alfanumeryczne, pięciodziesiętno-liczbowe oznaczenie poszczególnych zmiennych.

Dla ułatwienia rozumienia poszczególnych zmiennych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”, w dalszej części rozdziału zamieszczono ich objaśnienia w porządku identycznym do prezentowanych wyników. Dodatkowo zamieszczono szczegółowe schematy obliczeń wybranych zmiennych prezentowanych w Wynikach Standardowych.

Tabela 3.1-1 Populacja i próba gospodarstw

Symbol	Zmienna	Sposób obliczenia, uwagi
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	Suma parametrów wag poszczególnych gospodarstw w próbie.
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	Liczba gospodarstw w próbie.

Tabela 3.1-2 Wybrane informacje o produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego, wyrażona w wartości Standardowej Produkcji.
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	Całkowite nakłady pracy ludzkiej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego = AWU wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych = 2 120 godz./rok. [SE015 + SE020]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	Całkowity czas pracy ludzi w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, wyrażony w godzinach. [SE016 + SE021]
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych = FWU (głównie członków rodziny), wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy rodziny = osobach pełnozatrudnionych rodziny.
SE016	Czas pracy własnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych (głównie członków rodziny), wyrażony w godzinach.
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	Nakłady pracy opłaconej (w gotówce lub w naturze) lub darowanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych.
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	Czas pracy opłaconej (w gotówce lub w naturze) lub darowanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego wyrażony w godzinach.
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	Całkowity obszar ziemi użytkowanej rolniczo (użytków rolnych) = (UAA). Na tę powierzchnię składa się: ziemia własna, ziemia dodzierżawiona na jeden rok lub dłużej, ziemia współużytkowana z właścicielem na zasadzie udziału w zbiorach, a także ugory. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów, ziemi dodzierżawionej na okres krótszy niż 1 rok, ziemi zalesionej i pozostałych gruntów (dróg, stawów, nieużytków, itp.). Powierzchnia wyrażona jest w hektarach (1 ha = 10 000 m ²).
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	Powierzchnia ziemi dodzierżawionej oraz użytkowanej nieodpłatnie przez rolnika na okres co najmniej 1 rok (odpłatność regulowana w gotówce lub w naturze).
SE035	Zboża	ha	Pszenica zwyczajna, orkisz, pszenica twarda, pszenżyto, żyto, jęczmień, owies, mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, pozostałe zboża.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	Strączkowe na nasiona, ziemniaki, buraki cukrowe, zioła, oleiste i włókniste łącznie z nasionami, chmiel, tytoń, inne przemysłowe (łącznie z bawełną i trzciną cukrową).
SE042	Uprawy energetyczne	ha	Powierzchnia uprawy roślin energetycznych.
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami wysokimi). Dotyczy powierzchni podstawowej (nie uwzględnia się powierzchni wszystkich zbiorów), nawet gdy praktykowane jest następstwo na tej samej powierzchni, w tym samym roku obrachunkowym. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów.
SE050	Winnice	ha	łącznie z młodymi nasadzeniami jeszcze nie plonującymi (bez szkółek).

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE054	Uprawy trwałe	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi), gaje oliwne, szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). łącznie z młodymi nasadzeniami i trwałymi uprawami pod osłonami. Bez winogron. [SE055 + SE065]
SE055	Sady	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi).
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	Szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). łącznie z młodymi nasadzeniami i uprawami trwałymi pod osłonami.
SE071	Uprawy pastewne	ha	Pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne.
SE072	Grunty ugorowane niekwalifikujące się do subsydiów	ha	Powierzchnia użytków rolnych, nieuprawiana w roku obrachunkowym, niekwalifikująca się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE073	Grunty ugorowane objęte subsydiami, nieużytkowane gospodarczo	ha	Grunty orne czasowo nieużytkowane, które pozostają w dobrej kulturze oraz które kwalifikują się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	Powierzchnia ta obejmuje: powierzchnię użytków rolnych nieuprawianą w roku obrachunkowym, grunty orne czasowo nieużytkowane oraz trwałe użytki zielone nieużytkowane (TUZN) dla celów produkcyjnych ale uprawnione do dopłat. [SE072+SE073+TUZN]
SE075	Lasy	ha	Obszary zadrzewione, lasy, plantacje topoli, łącznie ze szkółkami leśnymi. Obszar ten nie jest ujęty w pozycji „Powierzchnia użytków rolnych” (SE025).
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	Stan średni w roku: koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej i drobiu utrzymywanych w gospodarstwie rolnym, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych zwierząt (LU) ⁶ . Nie są uwzględniane roje pszczoł oraz pozostałe zwierzęta. Zwierzęta nie będące własnością gospodarstwa rolnego, utrzymywane w gospodarstwie na podstawie umowy także ujęte są dla określenia rocznego stanu zwierząt.
SE085	Krowy mleczne	LU	Krowy (także samice bawole), które wycieliły się i głównie utrzymywane są dla produkcji mleka z przeznaczeniem na cele spożywcze. Nie ujmują się tu krów wybrakowanych.
SE090	Pozostałe bydło	LU	Pozostałe bydło (z wyjątkiem krów mlecznych).
SE095	Owce i kozy	LU	Matki kozie i pozostałe kozy, matki owcze i pozostałe owce.
SE100	Trzoda chlewna	LU	Prosięta, maciory, tuczniki i pozostała trzoda chlewna.
SE105	Drób	LU	Drób mięsny, kury nioski i pozostały drób.

⁶ konie	:= 0,8	krowy mleczne	:= 1,0	maciory	:= 0,5
cielęta na tucz	:= 0,4	krowy wybrakowane	:= 1,0	tuczniki	:= 0,3
cielęta < 1 rok	:= 0,4	krowy pozostałe	:= 0,8	trzoda pozostała	:= 0,3
byczki 1 – 2 lata	:= 0,7	matki kozie	:= 0,1	brojlery	:= 0,007
jałówki 1 – 2 lata	:= 0,7	kozy pozostałe	:= 0,1	kury nioski	:= 0,014
byki 2 lata	:= 1,0	matki owcze	:= 0,1	drób pozostały	:= 0,03
jałówki hodow.	:= 0,8	owce pozostałe	:= 0,1	króliki	:= 0,02
jałówki na tucz	:= 0,8	prosięta	:= 0,027		

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna pszenicy zwyczajnej i orkisz z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna kukurydzy z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	Obsada zwierząt żywionych systemem wypasowym (przeżuwaczy), bez cieląt przeznaczonych do opasu, na 1 ha powierzchni paszowej. Średnia liczba jednostek przeliczeniowych (LU) z sumy: bydła (bez cieląt do opasu) oraz owiec i kóz, przypadająca na 1 hektar roślin pastewnych uprawianych na użytkach rolnych. Do tej powierzchni zalicza się uprawy pastewne i ugory. Parametr obsady zwierząt jest obliczany tylko dla gospodarstw utrzymujących ten rodzaj zwierząt i posiadających uprawy pastewne (powierzchnię paszową).
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	Produkcja mleka i przetworów z mleka (w ekwiwalencie mleka) w przeliczeniu na jedną krowę mleczną. Produkcja mleka obejmuje sprzedaż, przekazanie mleka do gospodarstwa domowego i zużycie mleka w gospodarstwie rolnym (skarmione przez zwierzęta). ⁷

Tabela 3.1-3 Wartość produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	zł	Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wynikającą ze zmiany cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem. [SE131/SE270]
SE135	Produkcja roślinna	zł	Obejmuje: sprzedaż, zużycie wewnętrzne, przekazanie do gospodarstwa domowego i różnicę stanu zapasów. [SE140 + SE145 + SE150 + SE155 + SE160 + SE165 + SE170 + SE175 + SE180 + SE185 + SE190 + SE195 + SE200]
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	Wartość produkcji roślinnej w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych z wyłączeniem ziemi oddzierżawionej oraz powierzchni użytków rolnych wyłączonych z produkcji. [SE135/(SE025-powierzchnia ziemi oddzierżawionej-SE074)]
SE140	Zboża	zł	Dotyczy upraw na ziarno.
SE145	Rośliny białkowe	zł	Uprawiane na nasiona, bez upraw zbieranych na zielonkę z przeznaczeniem na pasze. Nie ujmuję się tu warzyw i soi.
SE146	Uprawy energetyczne	zł	Wszystkie rośliny uprawiane na cele energetyczne.

⁷ Stosuje się przelicznik 1 litr mleka = 1,031 kg.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE150	Ziemniaki	zł	Wszystkie typy odmian – także ziemniaki wczesne i sadzeniaki.
SE155	Buraki cukrowe	zł	Dotyczy przede wszystkim korzeni. Nie ujmuje się wartości liści, natomiast uwzględnia się wartość wyśtoków otrzymanych z cukrowni lub odsprzedanych przez rolnika cukrowni.
SE160	Rośliny oleiste	zł	Rośliny oleiste i włókniste uprawiane na olej (bez bawełny).
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	Chmiel, tytoń, inne uprawy przemysłowe (łącznie z ziołami, roślinami aromatycznymi i przyprawowymi, bawełną i trzciną cukrową oraz włóknistymi i konopiami uprawianymi na włókno).
SE170	Warzywa, kwiaty	zł	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami). Tu uwzględniona jest też wartość produkcji grzybów (mimo, że powierzchnia uprawy grzybów nie jest uwzględniona w pozycji SE046).
SE175	Owoce	zł	Owoce z drzew i krzewów uprawianych w uprawie polowej (łącznie z owocami tropikalnymi).
SE180	Owoce cytrusowe	zł	Pomarańcze, nektarynki i mandarynki, klementynki, cytryny i inne owoce cytrusowe.
SE185	Wina i winogrona	zł	Winogrona konsumpcyjne, winogrona do produkcji win jakościowych i stołowych, różne produkty z winogron (moszcz z winogron itp.), wino, produkty uboczne z produkcji wina, rodzynki.
SE195	Uprawy pastewne	zł	Rośliny pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne. Dolicza się tu także produkcję z ugorów (o ile taka występuje w gospodarstwie).
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	Nasiona i sadzonki (traw, roślin polowych i ogrodniczych, bez zbóż, roślin białkowych, ziemniaków i roślin oleistych), inne uprawy polowe (nieujęte w wyszczególnionych pozycjach), uprawy trwałe rosnące pod osłonami nieuwzględnione w SE170. Tu wlicza się także przyrost wartości młodych plantacji wieloletnich (do wejścia w plonowanie). Ustala się go na podstawie poniesionych kosztów.
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	Produkcja obejmuje wartość produkcji żywca oraz wartość produktów pochodzenia zwierzęcego. Produkcja zwierzęca obejmuje: sprzedaż, różnicę wartości zwierząt (SE211) w roku obrachunkowym i przekazanie do gospodarstwa domowego. Pomniejsza się ją o zakup zwierząt. Rachunek jest przeprowadzany dla koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej, drobiu i pozostałych zwierząt. W przypadku zwierząt stada podstawowego szacuje się także różnicę wartości zwierząt z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Produkcja produktów zwierzęcych obejmuje sprzedaż, przekazanie do gospodarstwa domowego, zużycie wewnętrzne i różnicę stanu zapasów. Do produktów zwierzęcych zalicza się: mleko i produkty z mleka krów, owiec i kóz, wełnę, jaja kurze, miód, inne produkty zwierzęce (obornik, jaja innych

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
			ptaków itp.), a także wpływy z usługowego odchowu zwierząt oraz przychody z krycia. [SE216 + SE220 + SE225 + SE230 + SE235 + SE240 + SE245 + SE251]
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	Wartość produkcji zwierzęcej w przeliczeniu na jedną jednostkę przeliczeniową zwierząt. [SE206/SE080]
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	Różnica wartości zwierząt stada podstawowego i obrotowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Zmienna ta umożliwia pominięcie wpływu zmian cen zwierząt stada podstawowego na wartość produkcji w danym roku.
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i przetworów pomniejszona o odpowiednie opłaty współodpowiedzialnościowe (jeśli występują), lecz bez opłat karnych za nieprawidłową realizację kwoty mlecznej. Te opłaty są ujęte w saldzie dopłat i kar do produkcji mleka.
SE220	Żywiec wołowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE235	Żywiec drobiowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku).
SE240	Jaja	zł	W pozycji tej uwzględnione są tylko jaja kurze.
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i jego przetworów.
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	Pozycja ta obejmuje: żywiec koński i inne zwierzęta niewymienione wyżej – np.: króliki, roje pszczele, zwierzęta futerkowe, ryby, strusie (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego), a także wełnę i pozostałe produkty pochodzenia zwierzęcego (np. obornik czy mleko innych zwierząt), a także przychody z krycia i przychody z usługowego odchowu zwierząt. Różnica wartości stada podstawowego koni z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym też wliczana jest do tej pozycji.
SE256	Pozostała produkcja	zł	Do pozycji tej należą: czynsz za wydzierżawioną ziemię w stanie gotowym do siewu, przychody z okazjonalnego przekazania powierzchni paszowej, produkty z lasu, świadczenie usług, wynajem sprzętu, odsetki od aktywów obrotowych niezbędnych do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego, przychody z agroturystyki, przychody dotyczące wcześniejszych lat obrachunkowych, pozostałe produkty i przychody.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych przekazanych do gospodarstwa domowego rolnika. Wartość ta stanowi część produkcji ogółem.
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych wytworzonych i zużytych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, np. produkty roślinne zużyte jako pasze dla zwierząt, a także jako nasiona i sadzeniaki. Produkty te uwzględnione są w rachunku produkcji ogółem a zarazem stanowią one istotną pozycję w kosztach pasz i materiału rozmnożeniowego.

Tabela 3.1-4 Koszty

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE270	Koszty ogółem	zł	Obejmują: koszty bezpośrednie, koszty ogólnogospodarcze, amortyzację i koszt czynników zewnętrznych. Ujęte są tu koszty dotyczące działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego poniesione na produkcję uzyskaną w roku obrachunkowym. Uwzględnione są nakłady produktów potencjalnie towarowych wytworzonych w gospodarstwie rolnym ⁸ i zużytych w ramach działalności operacyjnej – do celów produkcyjnych (nasiona i sadzonki oraz pasze dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i ziarnożernych). Podatki gospodarstwa rolnego i inne opłaty nie są włączone do kosztów ogółem, lecz uwzględniane są przy obliczaniu sald dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej i inwestycyjnej. Do kosztów ogółem nie włącza się wartości zakupionych zwierząt, ze względu na ujęcie ich w rachunku wartości produkcji.[SE275 + SE360 + SE365]
SE275	Zużycie pośrednie	zł	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych i zużytych w procesie produkcji w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym.[SE281 + SE336]
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	Obejmują: koszty bezpośrednie produkcji roślinnej (nasiona i sadzonki, nawozy, środki ochrony roślin, pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej), koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej (pasza dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i dla zwierząt ziarnożernych, inne koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej) oraz koszty bezpośrednie produkcji leśnej.[SE285 + SE295 + SE300 + SE305 + SE310 + SE320 + SE330 + SE331]
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	Wartość kosztów bezpośrednich produkcji roślinnej w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych.[(SE285 + SE295 + SE300 + SE305)/(SE025-powierzchnia ziemi oddzierżawionej-SE074)]

⁸ Obornik nie jest traktowany jako produkt potencjalnie towarowy i nie jest uwzględniany w tej pozycji.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	Odnoszące się do upraw rolniczych i ogrodniczych. Nowe nasadzenia plantacji trwałych i drzewostanu leśnego zalicza się do działalności inwestycyjnej a nie do kosztów bezpośrednich (własne i obce).
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	Nasiona i sadzonki wyprodukowane i zużyte w gospodarstwie.
SE295	Nawozy	zł	Zakupione nawozy i materiały poprawiające jakość ziemi (bez zużytych w produkcji leśnej).
SE300	Środki ochrony roślin	zł	Środki ochrony roślin, pułapki i chwytaki, urządzenia płoszące ptaki, osłony przeciwgradowe, ochrona przeciwmrozowa itp. (bez środków zużytych w produkcji leśnej).
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	Obejmują: analizy gleby, zakup upraw na pniu, czynsz za ziemię dodzierżawioną na okres krótszy niż 1 rok, koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży produktów roślinnych, usługi specjalistyczne do produkcji roślinnej itp.
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	Wartość kosztów bezpośrednich produkcji zwierzęcej w przeliczeniu na 1 jednostkę przeliczeniową zwierząt. [(SE310 + SE320 + SE330)/SE080]
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	Pasze treściwe (łącznie z lizawkami mineralnymi i środkami konserwującymi), pasze objętościowe, opłaty za wypas na wspólnych pastwiskach, koszty usługowego odchowu zwierząt, czynsz za dodzierżawioną powierzchnię paszową dla koni, bydła, owiec i kóz, niezaliczoną do powierzchni użytków rolnych (SE025) (własne i obce).
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, ale bez mleka wyssanego przez cielęta, jagnięta i kozłęta) i skarmione przez zwierzęta żywiące w systemie wypasowym.
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	Pasze dla zwierząt ziarnożernych (m.in. trzody chlewnej i drobiu) – wszystkie rodzaje (własne i obce).
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych wytworzone w gosp. rol.	zł	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, innym niż wyssane) i skarmione przez zwierzęta ziarnożerne.
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	Opłaty za usługi weterynaryjne i koszty inseminacji, koszty analiz mleka, okazjonalne zakupy produktów pochodzenia zwierzęcego (mleko itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży produktów zwierzęcych itp.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	Nawozy, materiały ochronne, drobne koszty bezpośrednie. Koszty pracy najemnej, usług i maszyn nie są tu włączone. Są one wykazane w innych – odpowiednich rodzajowo pozycjach kosztowych.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	Koszty ogólnogospodarcze związane z działalnością operacyjną, lecz nieuznane za koszty bezpośrednie działalności operacyjnej. [SE340 + SE345 + SE350 + SE356]
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	Koszty bieżącego utrzymania sprzętu (i zakupu narzędzi o małej wartości), koszty ponoszone na samochody osobowe, bieżące utrzymanie budynków i urządzeń melioracyjnych, ubezpieczenie budynków. Remonty kapitalne zaliczane są do działalności inwestycyjnej.
SE345	Energia	zł	Paliwa silnikowe i oleje smarne, energia elektryczna, paliwa grzewcze (opał).
SE350	Usługi	zł	Koszty pracy wykonanej w ramach usług oraz koszt wynajmu (zaangażowania) maszyn.
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	Woda, ubezpieczenia (bez ubezpieczeń budynków i wypadków przy pracy, odpowiedzialności cywilnej) oraz inne koszty ogólnogospodarcze powstałe w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego (np. opłaty za prowadzenie księgowości, opłaty telefoniczne).
SE360	Amortyzacja	zł	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE370	Wynagrodzenia	zł	Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne pracowników najemnych. Nie wlicza się kwot otrzymanych przez pracowników zaliczanych do nieopłaconej siły roboczej.
SE375	Czynsze	zł	Czynsze za dodzierżawę ziemi, budynków i koszty opłat dzierżawnych.
SE380	Odsetki	zł	Odsetki i opłaty finansowe płacone za kredyty zaciągnięte w celu zakupu ziemi, budynków, maszyn i wyposażenia, zwierząt oraz materiałów. Odsetki i opłaty finansowe za zobowiązania.

Tabela 3.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji z wyjątkiem Premii dla młodych rolników oraz płatności inwestycyjnych ujętych pod kodem SE624). Płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane w tej pozycji. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie dopłat „należnych”. [SE610 + SE615 + SE624 + SE625 + SE626 + SE630 + SE699]
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	Dopłaty do produkcji roślinnej, łącznie z płatnościami wyrównawczymi (płatnościami obszarowymi i dopłatami za odłogowanie ziemi) oraz wsparciem specjalnym do produkcji roślinnej. [SE611 + SE612 + SE613]
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	Dopłaty dla producentów zbóż, roślin oleistych i białkowych (COP) oraz roślin energetycznych.
SE612	Dopłaty za odłogowanie	zł	Dopłaty otrzymane przez producentów COP, zobowiązanych do odłogowania części posiadanej przez nich ziemi. Ta powierzchnia ziemi może być wykorzystana do uprawy określonych roślin na cele nieżywnościowe.
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	Pozostałe dopłaty do upraw polowych, ogrodnich i plantacji wieloletnich.
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	Dopłaty do zwierząt i do produktów pochodzenia zwierzęcego. [SE616 + SE617 + SE618 + SE619]
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	Dopłaty do produkcji mleka pomniejszone o kary umowne za przekroczenie limitu produkcji mleka. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące krów mlecznych oraz produkcji mleka.
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	Dopłaty uzyskiwane z tytułu chowu bydła innego niż krowy mleczne, np. premie za cielęta płci męskiej, za młode byczki, za krowy mamki. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące pozostałej produkcji bydłowej.
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	Poza dopłatami do matek owczych i kozich, uwzględnione są dopłaty do produktów wytwarzanych z mleka koziego i owczego. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące produkcji owiec i kóz.
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej, w tym również wsparcie specjalne (w sytuacji kiedy otrzymanych dopłat nie można przypisać do określonej działalności z powodu braku odpowiednio szczegółowych danych).
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	Dopłaty rolnośrodowiskowe.
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	zł	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (ONW).

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	Dopłaty za dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów UE, do usług doradztwa rolniczego, dopłaty do poprawy jakości produktów rolniczych, do szkoleń, do zalesiania i do zachowania równowagi ekologicznej środowiska leśnego.
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich obejmują: dopłaty rolnośrodowiskowe, dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (ONW), pozostałe dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich uwzględniające dopłaty ze środków krajowych. W zmiennej tej zawiera się m.in.: SE621, SE622, SE623.
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	Dopłaty do kosztów i nakładów poniesionych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego z wyłączeniem dopłat do wynagrodzeń, czynszów, podatków i odsetek.
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	Dopłaty do wynagrodzeń, czynszów i odsetek.
SE630	Płatności "decoupled"	zł	Jednolite płatności obszarowe oraz dodatkowe płatności. Od 2023 płatności obejmują również Uzupełniającą Płatność Podstawową oraz Podstawowe wsparcie dochodów do celów zrównoważoności [SE632]
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	Tylko dla nowych państw członkowskich (bez Malty i Słowenii). Od 2023 płatność obejmuje również Uzupełniającą Płatność Podstawową oraz Podstawowe wsparcie dochodów do celów zrównoważoności.
SE650	Wsparcie specjalne	zł	Wsparcie specjalne przyznawane na podstawie art. 68 rozporządzenia (EC) Nr 73/2009.
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	Pozostałe dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa. Ujmowane są w tej pozycji także granty i dopłaty do szkód oraz wyjątkowe dopłaty, jak również płatności z tytułu COVID-19, płatność dodatkowa, płatność z tytułu ekoschematów, zazielenienia, płatność dla młodych rolników (do ha) oraz płatność do tytoniu.

Tabela 3.1-6 Salda dopłat i podatków

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej (obliczane tylko w gospodarstwach „ryczałtowych”) pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 – SE390]
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji z wyjątkiem Premii dla młodych rolników oraz płatności inwestycyjnych ujętych pod kodem SE624). Płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane w tej pozycji. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie dopłat „należnych”. [SE610 + SE615 + SE624 + SE625 + SE626 + SE630 + SE699]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	Co do zasady sprzedaż i zakupy w wynikach standardowych są ujęte w wartości netto (bez podatku VAT). W przypadku rolników rozliczających VAT na zasadach ogólnych saldo nie jest obliczane. W przypadku rolników ryczałtowych (większość) saldo jest obliczane odejmując od kwoty VAT należnego (od sprzedaży) kwotę VAT naliczonego (od zakupów).
SE390	Podatki	zł	Podatki i inne opłaty gospodarstwa rolnego (bez VAT gospodarstwa rolnego i podatków osobistych rolnika), a także podatki i inne opłaty od ziemi i budynków. Dopłaty do podatków nie są ujmowane.
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka, kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE406	Raty dotacji inwestycyjnych	zł	Rata dotacji inwestycyjnych do rozliczenia w ciągu 12 miesięcy.
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	Rekompensata może być wypłacana w postaci kwoty ryczałtowej lub rozłożona na okres kilku lat.
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	Podatek VAT zapłacony od inwestycji.

Tabela 3.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	zł	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wywołaną zmianą cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE275	Zużycie pośrednie	zł	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE410	Wartość dodana brutto	zł	Obejmuje produkcję ogółem pomniejszoną o zużycie pośrednie, a następnie skorygowaną o saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. [SE131 - SE275 + SE600]

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE360	Amortyzacja	zł	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE415	Wartość dodana netto	zł	Opłata za zaangażowanie czynników wytwórczych do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, bez względu na ich status własnościowy (obce lub własne). Ten parametr jest odpowiedni do porównań gospodarstw posiadających różną strukturę własnościową zaangażowanych czynników wytwórczych. Oblicza się go przez odjęcie amortyzacji od wartości dodanej brutto.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	Opłata za zaangażowanie własnych czynników wytwórczych (w przypadku gospodarstw posiadających osobowość prawną tylko ziemi i kapitału) do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz opłata za ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym. Dochód ten oblicza się przez dodanie do wartości dodanej netto salda dopłat i podatków dotyczących inwestycji oraz odjęcie kosztu czynników zewnętrznych. [SE415 - SE365 + SE405]

Tabela 3.1-8 Dochód na osobę

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/ AWU	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną (jednostkę przeliczeniową pracy). [SE415/SE010]
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/ FWU	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (jednostkę przeliczeniową pracy rodziny). Obliczona tylko dla gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015>0). [SE420/SE015]

Tabela 3.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE436	Aktywa ogółem	zł	Obejmuje tylko aktywa stanowiące własność rolnika. Aktywa ogółem obejmują aktywa trwałe i aktywa obrotowe. [SE441 + SE465]
SE441	Aktywa trwałe	zł	Aktywa trwałe obejmują ziemię rolniczą, budynki gospodarstwa rolnego, nasadzenia leśne oraz maszyny i urządzenia, a także zwierzęta stada podstawowego. Ujmowane są tu również środki trwałe będące w fazie inwestycji. [SE446 + SE450 + SE455 + SE460]
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	Obejmuje ziemię rolniczą, urządzenia melioracyjne, uprawy trwałe, kwoty i inne przypisane prawa (włącznie z kosztami nabycia) oraz lasy. Kwoty produkcyjne (i inne przypisane prawa) uzyskane bezpłatnie nie są wyceniane w bilansie (ewidencjonowana jest tylko ich sprzedaż). Ujmowane są tu również uprawy trwałe będące w fazie inwestycji.
SE450	Budynki	zł	Budynki i ich trwałe wyposażenie należące do rolnika. Ujmowane są tu również budynki będące w fazie inwestycji.
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	Maszyny, ciągniki, samochody osobowe i ciężarówki, sprzęt nawadniający (bez narzędzi o małej wartości bądź o okresie użytkowania nieprzekraczającym jednego roku). Ujmowane są tu również maszyny, urządzenia i środki transportu będące w fazie inwestycji.
SE460	Stado podstawowe (płeć żeńska)	zł	Tu uwzględnia się: jątówki cielne, krowy mleczne, inne krowy w okresie rozrodu, matki kozie i owcze oraz maciory.
SE465	Aktywa obrotowe	zł	Aktywa obrotowe obejmują zwierzęta stada obrotowego oraz kapitał obrotowy (zapasy produktów rolnych i pozostałe aktywa obrotowe). [SE470 + SE475 + SE480]
SE470	Stado obrotowe	zł	Tu uwzględnia się wartość wszystkich zwierząt produkcyjnych (poza zwierzętami stada podstawowego).

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	Tu ujmuję się wartość wszystkich produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – bez plantacji nieowocujących (w tym wartość produkcji roślinnej w toku – cykl krótki).
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	Ujmowane są w tej pozycji: wartość upraw na pniu, udziały gospodarstwa rolnego w jednostkach rolniczych, należności krótkoterminowe, gotówka w kasie i na rachunku bankowym (kwota niezbędna do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego).
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	Obejmują wartość wszystkich pozostających do spłaty zobowiązań długo- i krótkoterminowych. [SE490 + SE495]
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres dłuższy niż jeden rok.
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres nieprzekraczający jednego roku.
SE501	Kapitał własny	zł	Odzwierciedla wartość aktywów ogółem pomniejszoną o wartość zobowiązań ogółem. [SE436 – SE485]

Tabela 3.1-10 Wskaźniki finansowe

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	Odzwierciedla wartość kapitału własnego na koniec roku obrachunkowego pomniejszoną o wartość kapitału własnego na początek roku obrachunkowego. [SE501 – SE501P ⁹]
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	Odzwierciedla średnią arytmetyczną wartość kapitału gospodarstwa rolnego [(stan na początek roku + stan na koniec roku obrachunkowego)/2] bez wartości ziemi, tj. wartość: zwierząt, upraw trwałych, urządzeń melioracyjnych, budynków, maszyn i urządzeń oraz kapitału obrotowego. Parametr ten obliczany jest tylko w sytuacji, gdy wartość ziemi jest rejestrowana oddzielnie od wartości budynków.
SE516	Inwestycje brutto	zł	Inwestycje brutto to wartość zakupionych i wytworzonych środków trwałych pomniejszona o wartość sprzedanych oraz przekazanych nieodpłatnie środków trwałych w roku obrachunkowym + różnica wartości stada podstawowego.
SE521	Inwestycje netto	zł	Inwestycje brutto pomniejszone o obliczoną dla roku obrachunkowego wartość amortyzacji. [SE516 – SE360]

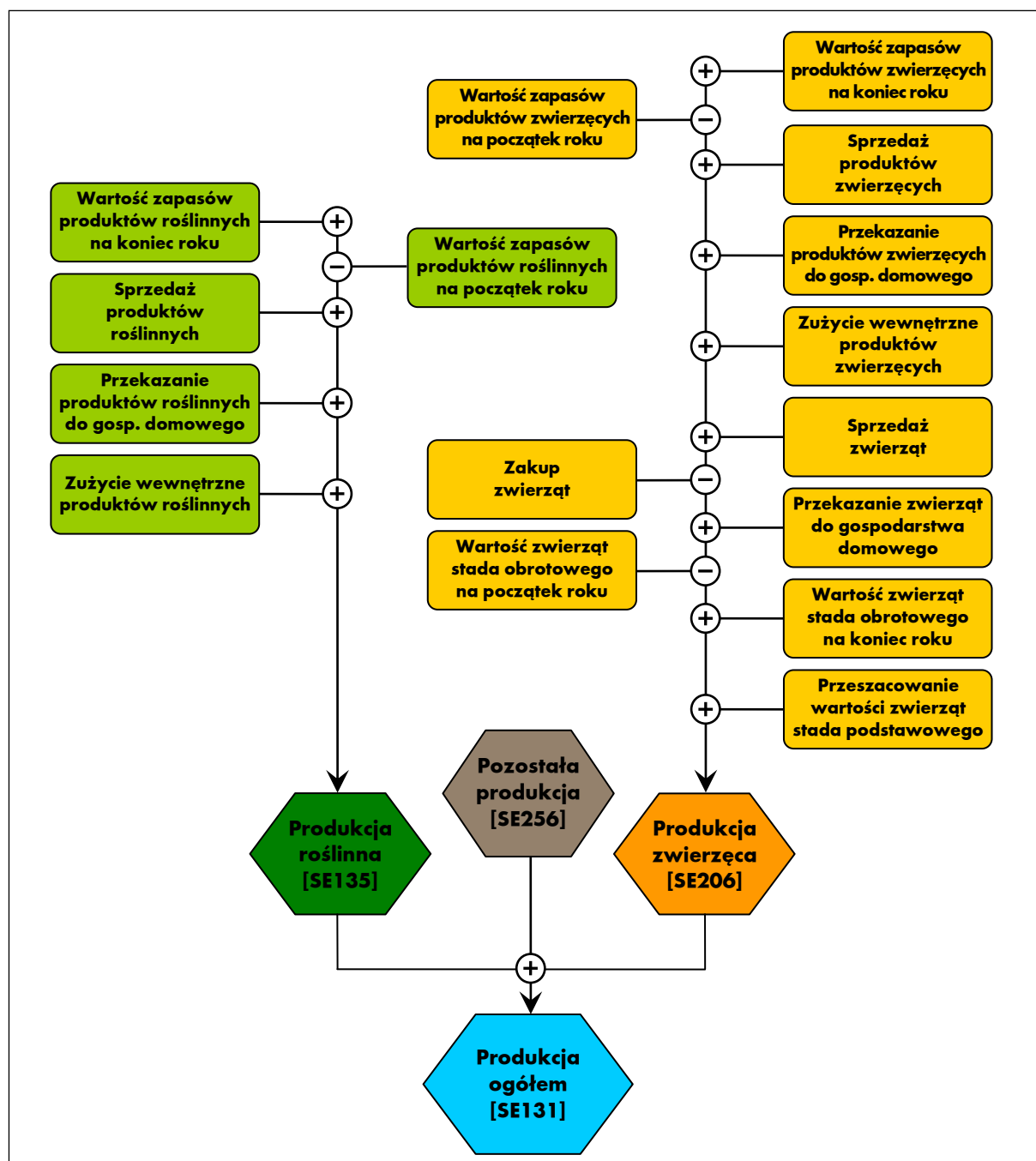
⁹ SE501P = Kapitał własny na początek roku obrachunkowego.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności w ramach działalności operacyjnej. Przepływ pieniężny (1) obliczany jest w następujący sposób: sprzedaż produktów + inne przychody + sprzedaż zwierząt - koszty ogółem - koszty zakupu zwierząt + saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej + saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji.
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności. Przepływ pieniężny (2) obliczany jest w następujący sposób: Przepływ pieniężny (1) + sprzedaż środków trwałych - zakupy i inwestycje w środkach trwałych + stan zobowiązań na koniec roku - stan zobowiązań na początek roku.
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem. [SE530/SE436]

3.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych

W tym rozdziale zamieszczone są schematy obliczania podstawowych kategorii ekonomicznych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”. Schematy opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem: <https://circabc.europa.eu/ui/group/befb6055-ab0c-4305-84fe-0c80c1c0553d/library/1df3a121-11ee-40c3-a991-70a5f3cdd9d7/details> [13].

Schemat 3.2-1 Rachunek wartości produkcji ogółem

Schemat 3.2-1 ilustruje rachunek wartości produkcji ogółem uzyskanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Składa się na nią wartość produkcji roślinnej, wartość produkcji zwierzęcej i wartość pozostałej produkcji.

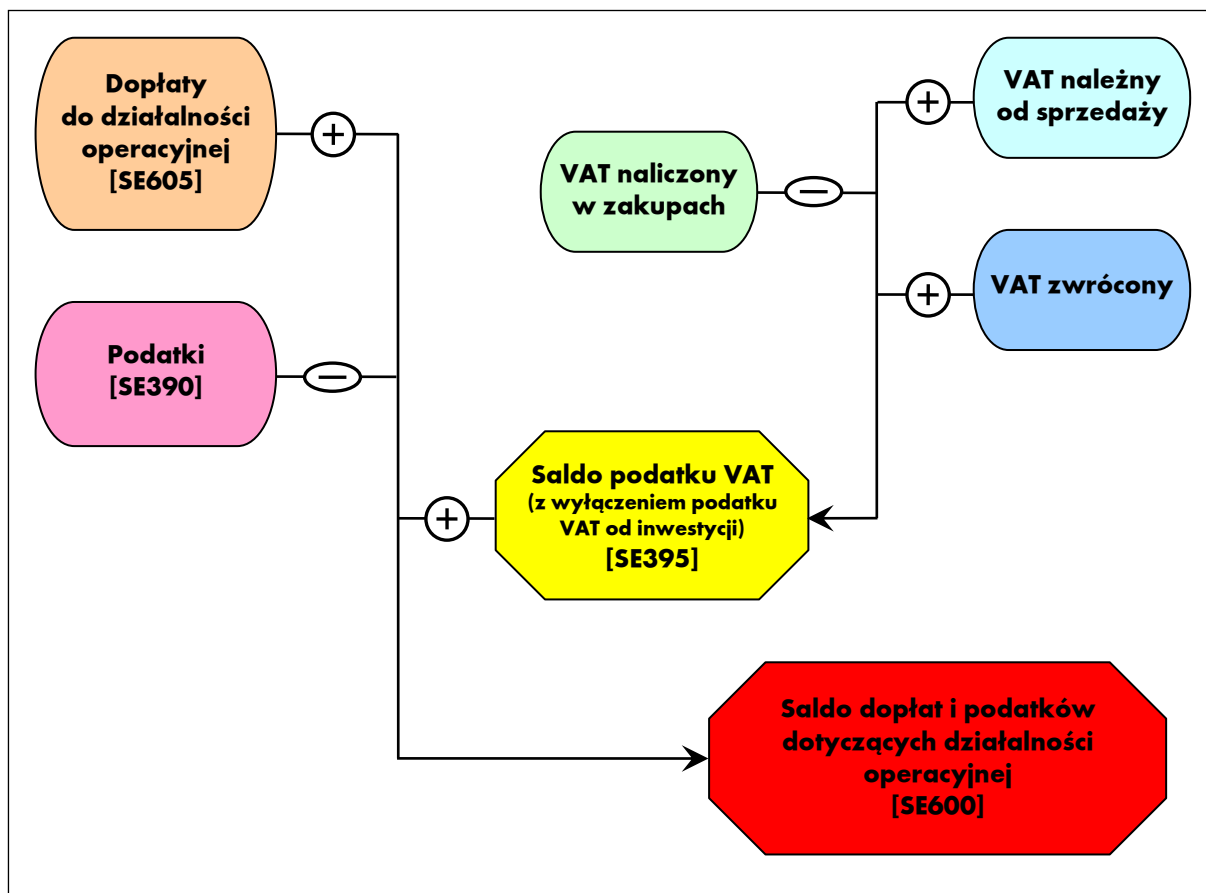
W rachunku produkcji uwzględniana jest sprzedaż produktów, różnica stanu zapasów, zużycie wewnętrzne i przekazanie do gospodarstwa domowego. Dzięki takiemu podejściu uzyskuje się pełne odzwierciedlenie obrotu produktami gotowymi – transakcje rynkowe, przekazania nieodpłatne oraz transfery produktów w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Wartość zużycia wewnętrznego produktów potencjalnie towarowych nie wpływa na poziom określonych nadwyżek ekonomicznych, gdyż znajduje się ona po obu stronach rachunku (produkcyjnej i kosztowej).

Schemat 3.2-2 Rachunek różnicy wartości zwierząt stada podstawowego

$\text{REGIDX } n = \frac{Wk n}{Lk n} \bigg/ \frac{Wp n}{Lp n}$	gdzie: REGIDX - index cen; Wk - wartość na koniec roku obrachunkowego; n - grupa zwierząt; Lk - liczba zwierząt na koniec roku obrachunkowego; Wp - wartość na początek roku obrachunkowego; Lp - liczba zwierząt na początek roku obrachunkowego; LVVAL - różnica wartości zwierząt.
$\text{LVVAL } n = \left(\frac{WK n}{\text{REGIDX } n} - Wp n \right) \times \frac{(1 + \text{REGIDX } n)}{2}$	

W rachunku wartości produkcji zwierzęcej uwzględniona jest różnica wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego. Różnica wartości zwierząt stada podstawowego spowodowana jest zmianą cen w roku obrachunkowym oraz zmianą liczby zwierząt. W przypadku stada obrotowego różnica wartości zwierząt obliczana jest jako różnica pomiędzy stanem końcowym a stanem początkowym. Wartość przeszacowania zwierząt stada podstawowego i obrotowego została wyodrębniona jako zmienna SE211. Umożliwia to uznaniowe pominięcie tego składnika w rachunku wartości produkcji i następnie określonych nadwyżek ekonomicznych. Ponadto w rachunku wartości produkcji zwierzęcej odejmowana jest wartość zakupionych zwierząt, dzięki czemu rachunek wyników obrazuje zrealizowaną produkcję własną. Z tego też powodu wartość zakupionych zwierząt nie znajduje się w strukturze kosztów gospodarstwa rolnego.

Schemat 3.2-3 Rachunek salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej

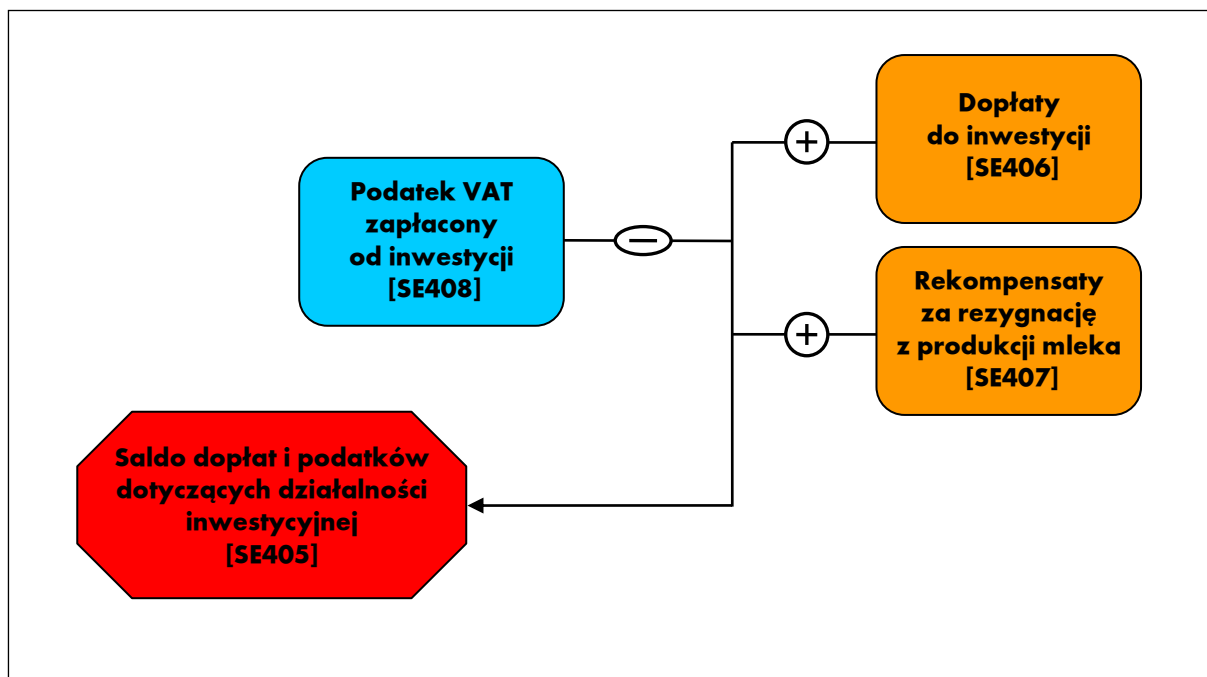
Podatki należne z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i prowadzonej działalności rolniczej **nie są** ujęte w kosztach (patrz: Tabela 3.1-4). Podatki te są uwzględnione w rachunku salda SE600 (patrz: Tabela 3.1-6 oraz Schemat 3.2-3). Dzięki temu możliwe jest określenie poziomu transferów wartości dodanej pomiędzy gospodarstwem rolnym, a sektorem publicznym. Wartość ujemna zmiennej SE600 oznacza transfer środków pieniężnych poza gospodarstwo rolne.

W przypadku gospodarstw rolnych rozliczających podatek VAT na zasadach ogólnych saldo podatku VAT (SE395), czyli różnica między VAT należnym a naliczonym **wynosi 0** (zero). Tym samym saldo podatku VAT w tych gospodarstwach **nie wpływa** na wartość dochodu z gospodarstwa rolnego.

W gospodarstwach rolnych korzystających ze zwolnienia od podatku VAT („ryczałtowych”) saldo (SE395) jest obliczane jako różnica kwoty VAT należnego (od sprzedaży) i kwoty VAT naliczonego (od zakupów) i **jest uwzględnione** w rachunku dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego.

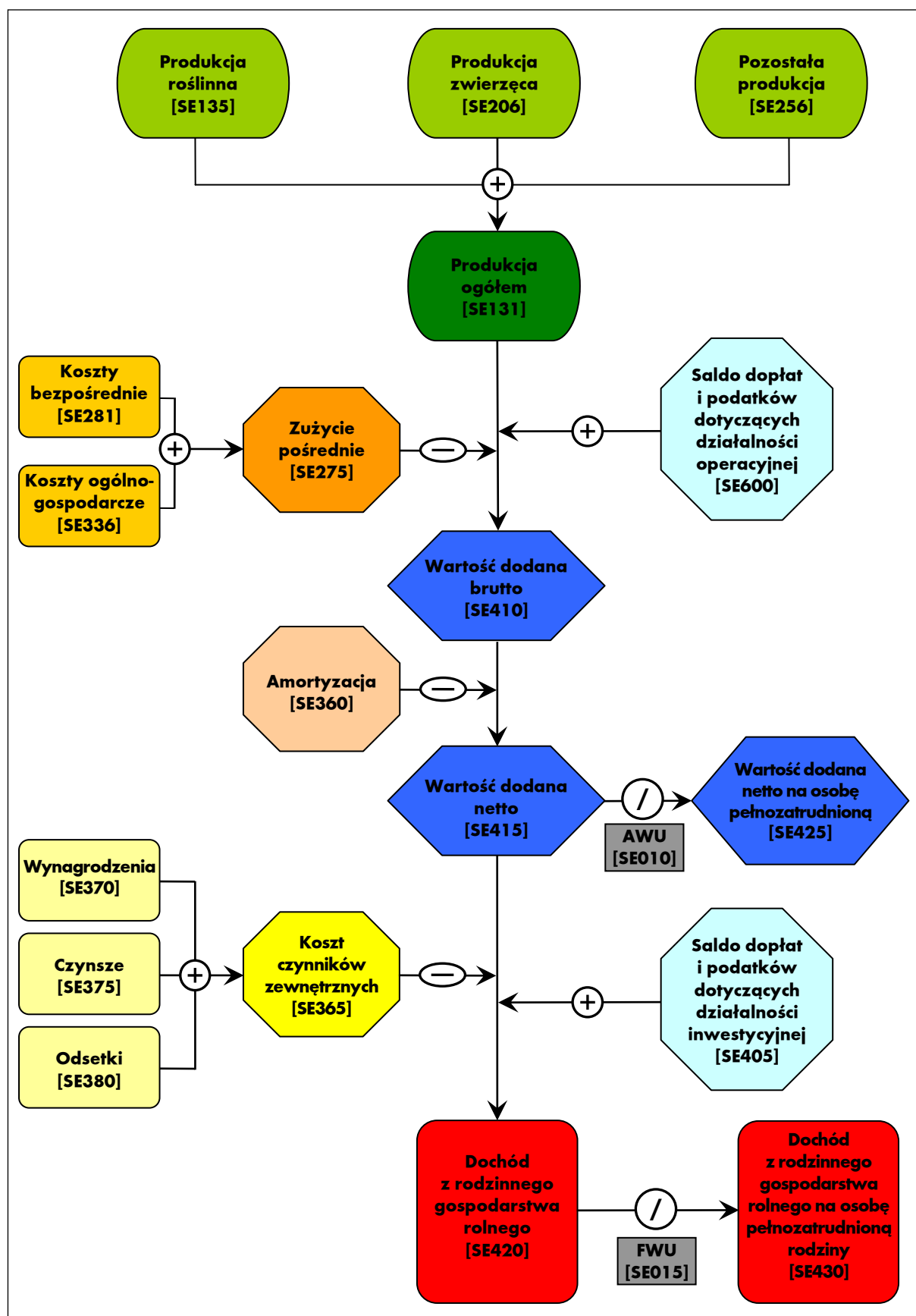
W Polsce „VAT zwrócony” (rozumiany jako zryczałtowany zwrot podatku VAT) nie funkcjonuje. Na schemacie został on uwzględniony w celu zapewnienia zgodności metodycznej na poziomie UE.

Schemat 3.2-4 Rachunek salda dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej

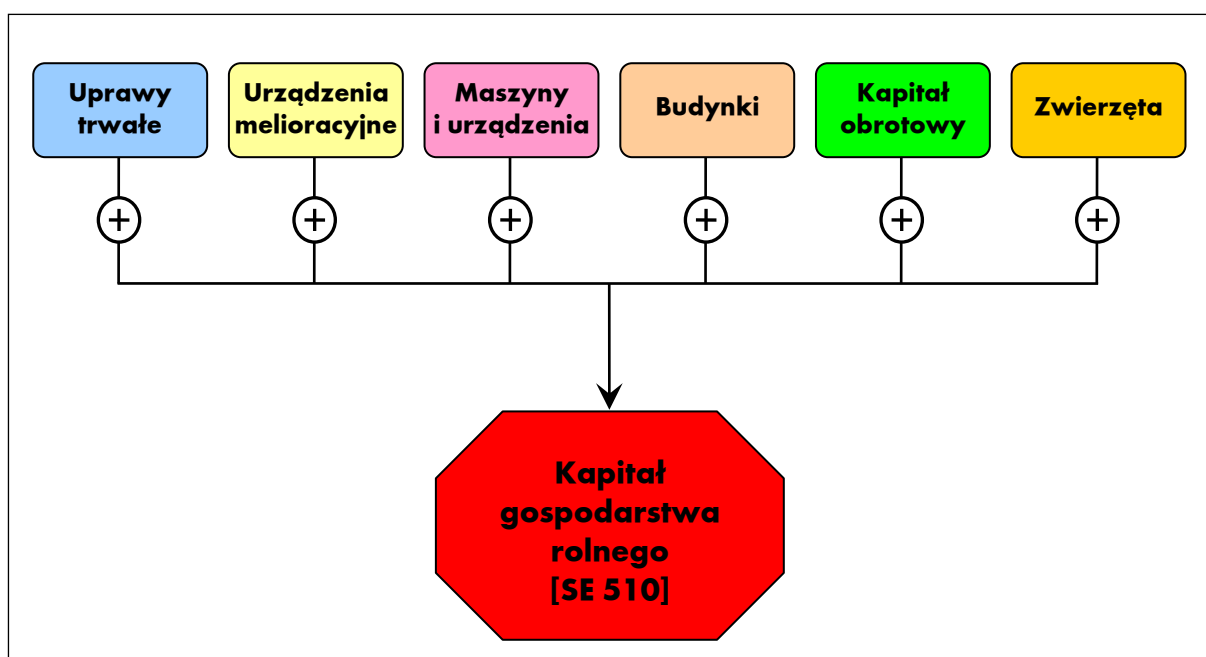
Saldo to wpływa na wielkość zrealizowanego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dodatnia wartość tego salda wskazuje na wsparcie przez budżet działalności inwestycyjnej gospodarstwa rolnego.

W przypadku gospodarstw rolnych rozliczających podatek VAT na zasadach ogólnych podatek VAT zapłacony od inwestycji jest wyłączony z rachunku salda dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej. Tym samym podatek VAT zapłacony od inwestycji nie wpływa na wartość dochodu z gospodarstwa rolnego.

Schemat 3.2-5 Rachunek dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego

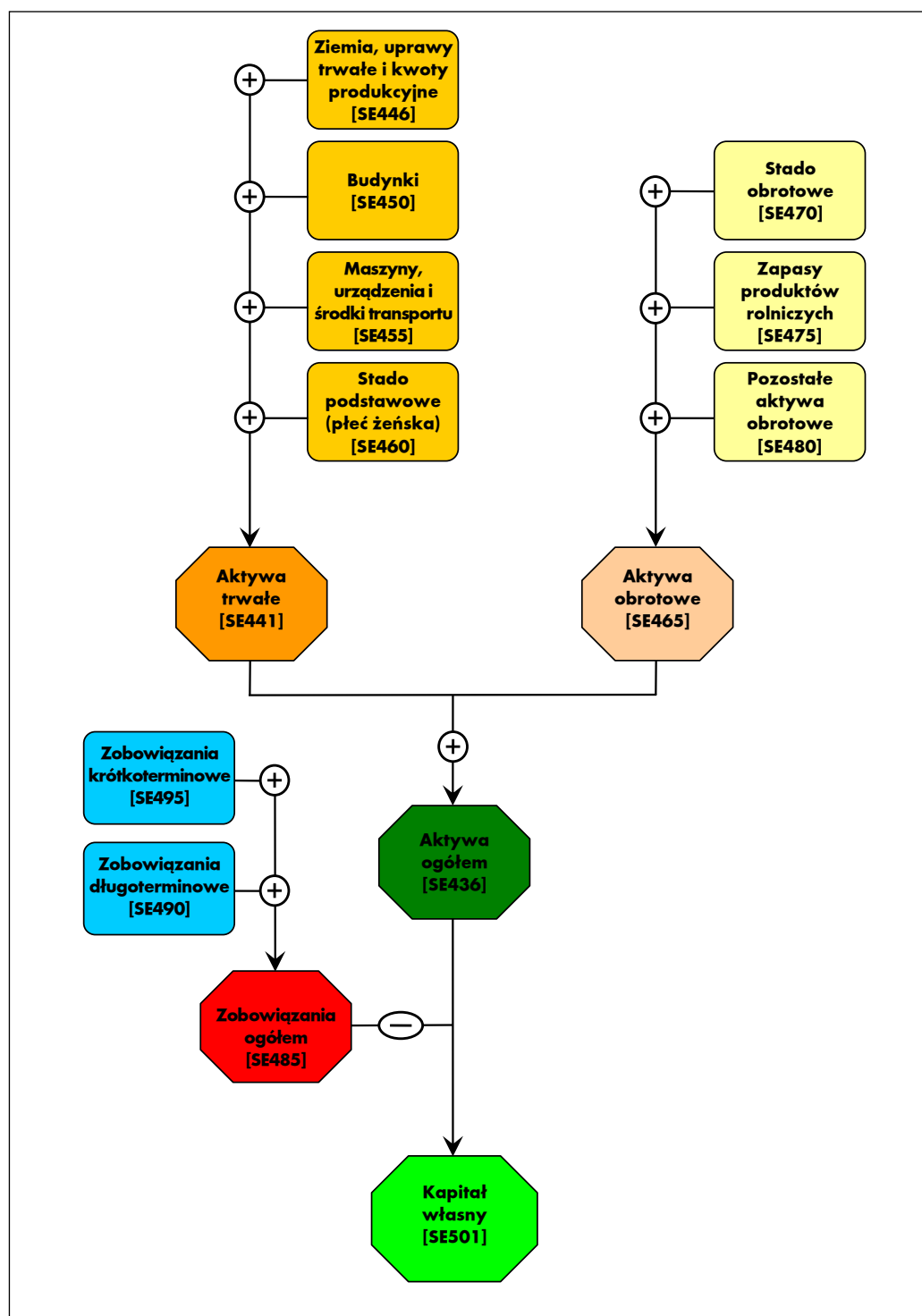
Schemat 3.2-5 przedstawia rachunek poszczególnych kategorii nadwyżek ekonomicznych. Pierwszą nadwyżką ekonomiczną jest wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego. Oblicza się ją poprzez odjęcie zużycia pośredniego od produkcji ogółem i dodanie salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Dopłaty zwiększają wartość dodaną brutto, a podatki (nie były one uwzględnione w zużyciu pośrednim) powodują jej zmniejszenie. Po odjęciu amortyzacji od wartości dodanej brutto uzyskuje się wartość dodaną netto gospodarstwa rolnego. W kolejnym etapie odejmuje się od wartości dodanej netto koszt czynników zewnętrznych oraz dodaje saldo dopłat i podatku dotyczących działalności inwestycyjnej. W ten sposób uzyskuje się podstawową nadwyżkę ekonomiczną uzyskiwaną w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, określaną pojęciem dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego¹⁰. Dochód ten stanowi opłatę za własne czynniki wytwórcze (praca, ziemia i kapitał) zaangażowane do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym.

Schemat 3.2-6 Rachunek kapitału gospodarstwa rolnego

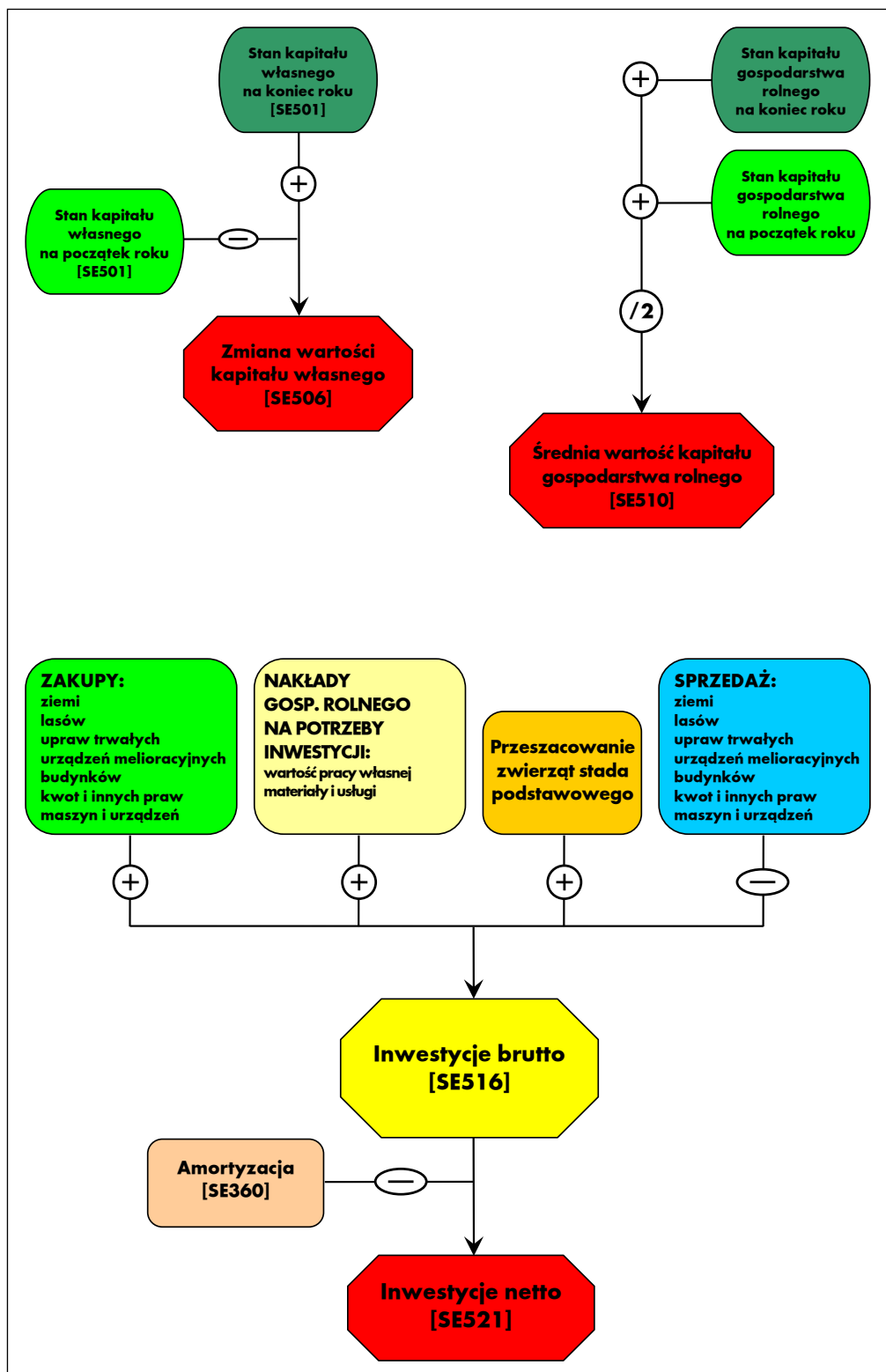
Schemat 3.2-6 ilustruje rachunek kapitału gospodarstwa rolnego według ustaleń metodycznych FADN. Do kapitału gospodarstwa rolnego nie wlicza się wartości ziemi oraz przypisanych do niej kwot produkcyjnych i innych praw.

¹⁰ W gospodarstwach osób prawnych kategoria ta nazywana jest dochodem netto.

Schemat 3.2-7 Bilans finansowy gospodarstwa rolnego

Bilans finansowy gospodarstwa rolnego prezentowany jest w formie syntetycznej. Po stronie aktywów wyróżniono dwie grupy aktywów: aktywa trwałe składające się z 4 grup i aktywa obrotowe – składające się z 3 grup. Kapitał własny obliczany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów ogółem i zobowiązań ogółem.

Schemat 3.2-8 Rachunek wybranych wskaźników bilansowych i finansowych

Schemat 3.2-8 prezentuje rachunek czterech wskaźników: dwóch bilansowych – zmiany wartości kapitału własnego i średniej wartości kapitału gospodarstwa rolnego oraz dwóch finansowych: inwestycji brutto i inwestycji netto.

4. Uwagi do Wyników Standardowych FADN

4.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce

Na podstawie danych Badania Struktury Gospodarstw Rolnych 2016 (BSGR 2016) określono liczbę gospodarstw, które posiadały wielkość ekonomiczną wynoszącą większą, bądź równą 4 000 euro (749 298 gospodarstw) [11]. Wielkość ta (4 000 euro) jest minimalną wielkością ekonomiczną gospodarstw włączonych do pola obserwacji Polskiego FADN.

Gospodarstwa rolne zostały sklasyfikowane według zasad w pełni zharmonizowanych z przepisami UE ustalającymi tzw. Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych. W klasyfikacji gospodarstw rolnych zostały użyte współczynniki Standardowej Produkcji SO „2013”, obowiązujące od 2020 roku. Parametry te zostały obliczone w IERiGŻ-PIB przy udziale ekspertów z IUNG, SGGW oraz z innych instytucji dla czterech wydzielonych w Polsce regionów FADN o numerach: 785, 790, 795, 800 [26].

Mapa 4-1 Podział Polski na regiony FADN

Źródło: opracowanie własne na podstawie [8].

Algorytm do przeprowadzenia klasyfikacji gospodarstw rolnych według zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych został opracowany w IERiGŻ-PIB na podstawie odpowiednich wytycznych Unii Europejskiej - Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2015/220 z dnia 3 lutego 2015 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1217/2009 ustanawiającego sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej (Dz. U. L 46, 19.2.2015) [10], [19].

4.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN

W zbiorze dla roku obrachunkowego 2023 znajduje się 11 029 gospodarstw osób fizycznych oraz 131 gospodarstw osób prawnych. Ten zbiór stanowi statystycznie reprezentatywną próbę pod względem typu rolniczego i klasy wielkości ekonomicznej oraz regionu FADN dla pola obserwacji Polskiego FADN, obejmującego 749 298 gospodarstw towarowych w Polsce. W zbiorze gospodarstw rolnych osób fizycznych znajdują się 264 gospodarstwa posiadające certyfikat zgodności z zasadami produkcji ekologicznej. Gospodarstwa te nie były dobierane do próby celowo tak jak ogół gospodarstw i nie są reprezentatywne statystycznie dla towarowych gospodarstw ekologicznych znajdujących się w polu obserwacji Polskiego FADN. Tabela 4.2-1 przedstawia rozkład gospodarstw ekologicznych pod względem typów rolniczych i klas wielkości ekonomicznej.

Tabela 4.2-1 Rozkład badanych¹¹ gospodarstw rolnych osób fizycznych według typów rolniczych i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6						RAZEM
		Bardzo małe (2<=€<8)	Małe (8<=€<25)	Średnio-małe (25<=€<50)	Średnio-duże (50<=€<100)	Duże (100<=€<500)	Bardzo duże (€>=500)	
Typy według TF8	Uprawy polowe (1)	14	52	21	5	3	0	95
	Uprawy ogrodnicze (2)	0	1	0	0	0	0	1
	Uprawy trwałe (4)	0	8	2	4	1	0	15
	Krowy mleczne (5)	0	15	8	10	0	0	33
	Zwierzęta trawożerne (6)	2	31	17	8	2	0	60
	Trzoda chlewna (71)	0	0	0	0	0	0	0
	Drób (72)	0	0	0	0	1	0	1
	Mieszane (8)	3	40	9	5	2	0	59
RAZEM (€>=4)		19	147	57	32	9	0	264

Pomimo określenia dla klasy gospodarstw bardzo małych przedziału wartości od 2 000 do 8 000 euro, należy pamiętać, że w Polsce w grupie tych gospodarstw znajdują się tylko gospodarstwa o wartości SO nie mniejszej niż 4 000 euro (zgodnie z progiem włączającym gospodarstwa do badań Polskiego FADN).

¹¹ Dane z tych gospodarstw posłużyły do wykonania opracowania.

Tabela 4.2-2 Rozkład badanych gospodarstw rolnych osób fizycznych według klas obszarowych użytków rolnych (UR)

Ze względu na duże zainteresowanie krajowych użytkowników wynikami gospodarstw posiadających zróżnicowane zasoby ziemi w przypadku jednostek ekologicznych dokonano dodatkowej klasyfikacji według klas obszarowych użytków rolnych. Wyniki w postaci średnich arytmetycznych zaprezentowano dla sześciu grup obszarowych.

		Liczba gospodarstw w próbie
Klasyfikacja wg UAAg	Bardzo małe (ha≤5)	3
	Małe (5<ha≤10)	41
	Średnio-małe (10<ha≤20)	96
	Średnio-duże (20<ha≤30)	38
	Duże (30<ha≤50)	45
	Bardzo duże (ha>50)	41
RAZEM		264

4.3. Udostępnianie danych

4.3.1. Udostępnianie danych z europejskiego FADN

Dane FADN zagregowane w formie wyników standardowych są dostępne w publicznej bazie danych na stronie europejskiego FADN (w języku angielskim, niemieckim lub francuskim).

Użytkownik ma do wyboru dwie możliwości:

1. Stworzenie własnego raportu z danymi według zdefiniowanych przez siebie kryteriów <https://agridata.ec.europa.eu/extensions/FADNPublicDatabase/FADNPublicDatabase.html>.
2. Pobranie gotowego pliku z danymi https://circabc.europa.eu/ui/group/befb6055-ab0c-4305-84fe-0c80c1c0553d/library/7c68c459-6dca-4795-bab6-a045721e4395?p=1&n=10&sort=modified_DESC

4.3.2. Udostępnianie danych z Polskiego FADN

IERiGŻ-PIB dysponuje danymi rachunkowymi:

- z gospodarstw osób fizycznych prowadzących rachunkowość rolną (systematyczne zapisy w ciągu roku obrachunkowego w tzw. Księżkach Rachunkowości Rolnej).
- z gospodarstw rolnych prowadzonych przez osoby prawne. Dane te pochodzą z ankiety przeprowadzanej raz w roku.

IERiGŻ-PIB udostępnia tylko dane rachunkowe (dot. działalności rolniczej i pozarolniczej prowadzonej przez gospodarstwa rolne).

Dane osobowe i adresowe nie są udostępniane!

Dane rachunkowe udostępniane są w celu dokonywania analiz ekonomicznych gospodarstw rolnych oraz oceny sytuacji w rolnictwie i na rynkach rolnych.

Dane udostępniane są w publikacjach IERiGŻ-PIB i na indywidualny wniosek¹².

Dane w publikacjach IERiGŻ-PIB są zagregowane i prezentowane według standardowych klasyfikacji gospodarstw rolnych stosowanych w UE i Polsce.

IERiGŻ-PIB udostępnia również dane w postaci szeregów czasowych według różnych grupowań, a także z uwzględnieniem zmian metodycznych¹³.

¹² Więcej informacji nt. zasad udostępniania danych znaleźć można na stronie www.fadn.pl.

¹³ Pobieranie wyników standardowych w postaci szeregów czasowych możliwe jest ze strony www.fadn.pl.

5. Wyniki Standardowe uzyskane przez ekologiczne gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2023 r.

Wśród 264 certyfikowanych gospodarstw ekologicznych sklasyfikowanych zgodnie z zasadami Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych w 2023 roku w klasie o wielkości ekonomicznej: „duże” (od 100 do 500 tys. euro SO) było tylko 9 gospodarstw. W związku z tym kolumny z danymi rachunkowymi dla gospodarstw o wielkości ekonomicznej od 100 do 500 tys. euro SO są puste. Zgodnie z zasadami upowszechniania danych FADN, w części tabelarycznej nie zamieszcza się wyników dla grup reprezentowanych przez mniej niż 15 gospodarstw. Z tego powodu nie zamieszczono także wyników dla gospodarstw należących do typu rolniczego „drób”, „uprawy ogrodnicze” oraz dla gospodarstw o średniej powierzchni użytków rolnych do 5 ha. Przedstawione wyniki są średnimi arytmetycznymi dla poszczególnych grup gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość rolną w 2023 roku.

W przypadku zmiennej dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego (SE420) zaprezentowano wyniki ze wszystkich gospodarstw rolnych, natomiast w przypadku zmiennej dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (SE430), **tylko** z gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015) (patrz: Tabela 5.1-8 oraz Tabela 5.2-8).

5.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Tabela 5.1-1 Populacja i próba gospodarstw według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Uprawy trwale	Krowy mleczne	Zwierzęta trawożerne	Drób	Mieszane
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		264	95	1	15	33	60	1	59

Tabela 5.1-2 Wybrane informacje o produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	28 997,0	23 847,5	.	40 626,3	37 054,8	32 942,9	.	24 740,9
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,531	1,375	.	2,267	1,751	1,439	.	1,537
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	3 403	3 001	.	4 913	3 984	3 266	.	3 409
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,413	1,237	.	1,400	1,747	1,430	.	1,502
SE016	Czas pracy własnej	godz.	3 150	2 706	.	3 059	3 977	3 247	.	3 335
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,118	0,138	.	0,867	0,004	0,009	.	0,035
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	253	295	.	1 853	8	19	.	74
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	29,4	32,1	.	19,0	21,3	33,7	.	28,3
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	7,8	9,7	.	3,5	5,0	8,1	.	7,4
SE035	Zboża	ha	9,31	15,61	.	2,06	1,95	3,74	.	10,86
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	3,81	7,49	.	0,21	0,20	0,33	.	4,42
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,01	0,03	.	0,00	0,00	0,00	.	0,00
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,13	0,32	.	0,11	0,00	0,00	.	0,02
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	.	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,99	0,51	.	13,70	0,01	0,00	.	0,13
SE055	Sady	ha	0,99	0,51	.	13,70	0,01	0,00	.	0,13
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	.	0,00
SE071	Uprawy pastwne	ha	12,52	5,75	.	0,67	16,28	26,34	.	10,37
SE072	Odłogi	ha	0,31	0,31	.	0,69	0,44	0,20	.	0,24
SE073	Ugory	ha	0,00	0,01	.	0,00	0,00	0,00	.	0,00
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	0,39	0,40	.	0,69	0,47	0,38	.	0,28
SE075	Lasy	ha	1,37	1,12	.	1,05	1,58	1,88	.	1,21
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	11,8	1,0	.	0,0	24,4	24,9	.	11,3
SE085	Krowy mleczne	LU	2,42	0,02	.	0,00	16,46	0,85	.	0,72
SE090	Pozostałe bydło	LU	7,79	0,65	.	0,00	7,87	20,64	.	8,45
SE095	Owce i kozy	LU	0,43	0,05	.	0,00	0,00	1,19	.	0,62
SE100	Trzoda chlewna	LU	0,20	0,21	.	0,00	0,00	0,00	.	0,56
SE105	Drób	LU	0,37	0,08	.	0,00	0,04	0,05	.	0,50
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	35,6	34,5	.	36,9	34,4	40,7	.	36,0
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	82,9	91,9	.	0,0	0,0	76,5	.	87,6
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	0,82	0,11	.	0,00	1,45	0,84	.	0,89
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krówę	4 080	3 543	.	0	4 046	5 503	.	2 846

Tabela 5.1-3 Wartość produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Uprawy trwałe (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE131	Produkcja ogółem	zł	94 678	79 443	.	189 235	149 847	82 026	.	71 875
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	1,05	1,02	.	1,22	1,59	0,87	.	0,84
SE135	Produkcja roślinna	zł	45 752	71 801	.	188 574	572	3 085	.	33 272
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	1 575	2 266	.	10 282	27	92	.	1 189
SE140	Zboża	zł	19 877	34 140	.	4 416	4 736	9 004	.	20 475
SE145	Rośliny białkowe	zł	4 963	9 488	.	110	297	435	.	6 293
SE146	Uprawy energetyczne	zł	18	50	.	0	0	0	.	0
SE150	Ziemniaki	zł	3 253	3 039	.	0	3 065	1 498	.	4 429
SE155	Buraki cukrowe	zł	0	0	.	0	0	0	.	0
SE160	Rośliny oleiste	zł	1 942	5 110	.	192	0	0	.	374
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	248	688	.	0	0	0	.	0
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	4 084	9 127	.	5 191	0	93	.	764
SE175	Owoce	zł	12 815	5 265	.	174 587	0	0	.	4 248
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	.	0	0	0	.	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	-2 190	3 398	.	459	-7 351	-7 874	.	-3 473
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	760	1 546	.	3 619	-176	-72	.	163
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	47 269	6 606	.	0	148 595	74 857	.	37 558
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	3 881	2 955	.	0	6 091	3 010	.	3 263
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	-261	-114	.	0	3 449	1 183	.	-4 053
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	18 285	159	.	0	121 406	8 960	.	4 543
SE220	Żywiec wołowy	zł	19 915	1 505	.	0	28 071	52 939	.	17 151
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	1 153	521	.	0	0	0	.	4 320
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	216	82	.	0	0	1 204	.	-392
SE235	Żywiec drobiowy	zł	264	54	.	0	-3	-5	.	855
SE240	Jaja	zł	1 958	363	.	0	337	655	.	3 498
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	997	0	.	0	0	3 057	.	1 351
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	4 481	3 922	.	0	-1 217	8 046	.	6 231
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 657	1 036	.	661	680	4 084	.	1 046
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 368	849	.	455	1 833	716	.	1 780
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	9 939	5 506	.	1 454	9 021	10 065	.	19 197

Tabela 5.1-4 Koszty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Uprawy trwałe (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE270	Koszty ogółem	zł	90 108	78 065	.	154 875	94 042	93 968	.	85 293
SE275	Zużycie pośrednie	zł	57 391	45 694	.	71 058	69 202	64 446	.	57 722
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	23 867	15 278	.	21 804	33 631	27 991	.	27 413
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	297	382	.	1 189	278	163	.	168
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	4 049	6 869	.	1 422	1 473	2 188	.	3 519
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	2 366	4 223	.	695	525	689	.	2 606
SE295	Nawozy	zł	2 813	4 240	.	15 326	1 831	530	.	302
SE300	Środki ochrony roślin	zł	203	117	.	2 185	20	92	.	59
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	1 562	867	.	2 872	2 468	2 623	.	817
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	1 274	2 697	.	0	1 141	907	.	1 999
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	11 592	2 001	.	0	23 701	19 368	.	15 693
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	6 652	1 393	.	0	8 288	9 389	.	13 339
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	1 948	985	.	0	173	361	.	4 960
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	1 217	669	.	0	173	19	.	3 501
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	1 700	199	.	0	3 957	2 829	.	2 063
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	1	0	.	0	9	0	.	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	33 523	30 416	.	49 254	35 571	36 455	.	30 309
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	9 789	8 357	.	14 812	12 258	9 494	.	9 862
SE345	Energia	zł	13 822	11 972	.	24 451	13 919	15 640	.	12 008
SE350	Usługi	zł	6 092	6 603	.	6 260	4 868	6 417	.	5 601
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	3 820	3 485	.	3 730	4 526	4 904	.	2 839
SE360	Amortyzacja	zł	24 380	22 189	.	50 408	22 724	25 316	.	21 679
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	8 337	10 182	.	33 408	2 116	4 206	.	5 892
SE370	Wynagrodzenia	zł	4 273	5 087	.	30 427	173	368	.	1 687
SE375	Czynsze	zł	3 183	4 399	.	1 741	1 508	2 950	.	2 847
SE380	Odsetki	zł	881	696	.	1 240	435	888	.	1 357

Tabela 5.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	58 933	61 989	.	45 604	49 830	68 069	.	53 834
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	2 064	3 609	.	106	529	433	.	2 662
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	.	0	0	0	.	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	.	0	0	0	.	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	45	116	.	51	0	0	.	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	3 944	330	.	0	9 020	7 956	.	3 978
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	.	0	0	0	.	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	3 736	320	.	0	9 020	7 332	.	3 702
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	202	10	.	0	0	623	.	255
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	5	0	.	0	0	0	.	21
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	19 877	22 855	.	25 654	14 116	20 915	.	15 837
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	zł	4 744	4 351	.	1 527	6 116	6 011	.	4 185
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	52	146	.	0	0	0	.	0
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	24 673	27 351	.	27 181	20 231	26 926	.	20 022
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	2 379	2 271	.	2 117	1 913	3 113	.	2 103
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	.	0	0	0	.	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	15 810	17 618	.	9 550	10 922	17 787	.	15 344
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	15 810	17 618	.	9 550	10 922	17 787	.	15 344
SE650	Wsparcie specjalne	zł	6 488	4 538	.	2 554	9 554	8 481	.	7 107
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	10 063	10 810	.	6 650	7 214	11 855	.	9 724

Tabela 5.1-6 Salda dopłat i podatków według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	55 808	58 574	.	45 199	47 973	64 409	.	50 266
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	58 933	61 989	.	45 604	49 830	68 069	.	53 834
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	-1 389	-1 487	.	1 162	-671	-1 730	.	-1 969
SE390	Podatki	zł	1 735	1 928	.	1 567	1 186	1 930	.	1 599
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	1 971	2 107	.	3 564	926	2 851	.	1 104
SE406	Raty dotacji inwestycyjnych	zł	2 821	2 953	.	5 145	1 239	3 739	.	2 065
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	.	0	0	0	.	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	850	846	.	1 581	313	888	.	961

Tabela 5.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE131	Produkcja ogółem	zł	94 678	79 443	.	189 235	149 847	82 026	.	71 875
SE275	Zużycie pośrednie	zł	57 391	45 694	.	71 058	69 202	64 446	.	57 722
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	55 808	58 574	.	45 199	47 973	64 409	.	50 266
SE410	Wartość dodana brutto	zł	93 096	92 323	.	163 375	128 618	81 989	.	64 419
SE360	Amortyzacja	zł	24 380	22 189	.	50 408	22 724	25 316	.	21 679
SE415	Wartość dodana netto	zł	68 715	70 134	.	112 966	105 894	56 673	.	42 740
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	8 337	10 182	.	33 408	2 116	4 206	.	5 892
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	1 971	2 107	.	3 564	926	2 851	.	1 104
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	62 350	62 059	.	83 123	104 704	55 318	.	37 951

Tabela 5.1-8 Dochód na osobę według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	44 871	51 024	.	49 838	60 480	39 384	.	27 814
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	44 118	50 171	.	59 373	59 924	38 679	.	25 275

Tabela 5.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Uprawy trwale (4)	Krowy mleczne (5)	Zwierzęta trawożerne (6)	Drób (72)	Mieszane (8)
SE436	Aktywa ogółem	zł	979 729	829 098	.	1 123 814	802 522	1 176 576	.	1 093 106
SE441	Aktywa trwałe	zł	864 888	745 717	.	1 021 762	684 033	1 023 110	.	967 851
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	566 447	499 238	.	592 162	383 164	668 676	.	670 187
SE450	Budynki	zł	136 410	119 556	.	241 067	99 912	140 650	.	155 224
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	127 999	124 829	.	188 534	122 641	141 539	.	110 811
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	34 031	2 095	.	0	78 315	72 246	.	31 630
SE465	Aktywa obrotowe	zł	114 841	83 381	.	102 052	118 490	153 466	.	125 255
SE470	Stado obrotowe	zł	31 013	6 335	.	0	29 990	71 008	.	37 173
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	38 079	33 243	.	37 947	41 533	38 338	.	44 047
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	45 749	43 802	.	64 105	46 966	44 120	.	44 035
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	17 578	12 090	.	35 101	20 620	21 169	.	17 204
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	13 293	8 637	.	24 702	17 317	16 389	.	12 941
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	4 286	3 453	.	10 399	3 304	4 780	.	4 263
SE501	Kapitał własny	zł	962 150	817 008	.	1 088 713	781 902	1 155 408	.	1 075 902

Tabela 5.1-10 Wskaźniki finansowe według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(72)	(8)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	-10 020	-20 754	.	3 845	-9 528	-14 573	.	8 462
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	455 498	352 855	.	636 691	430 515	583 003	.	464 636
SE516	Inwestycje brutto	zł	9 383	6 809	.	43 674	6 684	8 309	.	7 728
SE521	Inwestycje netto	zł	-14 997	-15 379	.	-6 734	-16 040	-17 007	.	-13 951
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	92 104	86 028	.	124 631	130 540	90 350	.	71 846
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	77 100	75 118	.	70 514	121 773	76 844	.	54 676
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	kratność	0,08	0,09	.	0,06	0,15	0,07	.	0,05

5.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według klas wielkości ekonomicznej (ES6)

Tabela 5.2-1 Populacja i próba gospodarstw według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		264	19	147	57	32	9

Tabela 5.2-2 Wybrane informacje o produkcji według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	28 997,0	6 044,0	16 293,6	35 155,2	65 745,3	.
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,531	0,992	1,388	1,594	2,018	.
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	3 403	2 122	3 056	3 570	4 613	.
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,413	0,991	1,333	1,522	1,746	.
SE016	Czas pracy własnej	godz.	3 150	2 118	2 939	3 416	4 029	.
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,118	0,002	0,055	0,072	0,272	.
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	253	4	117	154	583	.
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	29,4	10,3	17,7	37,8	57,2	.
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	7,8	0,2	3,0	10,4	15,5	.
SE035	Zboża	ha	9,31	4,61	5,80	12,99	14,41	.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	3,81	0,55	2,09	4,76	4,97	.
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,01	0,00	0,00	0,00	0,09	.
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,13	0,01	0,09	0,13	0,34	.
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,99	0,20	0,60	0,40	3,48	.
SE055	Sady	ha	0,99	0,20	0,60	0,39	3,48	.
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	.
SE071	Uprawy pastewne	ha	12,52	3,14	6,68	16,40	30,12	.
SE072	Odłogi	ha	0,31	0,00	0,27	0,42	0,55	.
SE073	Ugory	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	.
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	0,39	0,00	0,38	0,52	0,56	.
SE075	Lasy	ha	1,37	0,59	1,35	1,63	1,74	.
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	11,8	1,2	5,6	15,7	31,0	.
SE085	Krowy mleczne	LU	2,42	0,00	1,08	2,75	9,05	.
SE090	Pozostałe bydło	LU	7,79	0,90	3,27	11,11	19,86	.
SE095	Owce i kozy	LU	0,43	0,00	0,60	0,40	0,03	.
SE100	Trzoda chlewna	LU	0,20	0,00	0,14	0,58	0,00	.
SE105	Drób	LU	0,37	0,14	0,12	0,35	0,02	.
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	35,6	43,5	34,1	39,4	45,8	.
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	82,9	0,0	86,1	70,0	84,3	.
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	0,82	0,29	0,70	0,83	0,93	.
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	4 080	0	3 803	3 451	4 159	.

Tabela 5.2-3 Wartość produkcji według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE131	Produkcja ogółem	zł	94 678	27 378	55 214	122 187	192 309	.
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	1,05	0,88	0,96	1,17	1,09	.
SE135	Produkcja roślinna	zł	45 752	18 937	29 970	59 551	57 500	.
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	1 575	1 833	1 732	1 598	1 015	.
SE140	Zboża	zł	19 877	10 531	11 969	34 217	25 334	.
SE145	Rośliny białkowe	zł	4 963	1 571	3 159	7 273	6 462	.
SE146	Uprawy energetyczne	zł	18	0	0	0	147	.
SE150	Ziemniaki	zł	3 253	681	3 295	4 219	102	.
SE155	Buraki cukrowe	zł	0	0	0	0	0	.
SE160	Rośliny oleiste	zł	1 942	28	1 580	1 521	331	.
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	248	0	50	490	938	.
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	4 084	684	2 384	3 009	12 806	.
SE175	Owoce	zł	12 815	1 700	7 491	12 084	20 600	.
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	.
SE195	Uprawy pastewne	zł	-2 190	2 650	-992	-3 424	-9 493	.
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	760	1 093	1 033	162	420	.
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	47 269	6 499	23 421	61 620	133 834	.
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	3 881	2 215	4 163	3 618	4 320	.
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	-261	-645	-1 329	1 700	10 371	.
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	18 285	0	7 835	18 536	67 714	.
SE220	Żywiec wołowy	zł	19 915	1 799	9 853	27 599	55 430	.
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	1 153	0	664	3 626	0	.
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	216	0	204	432	70	.
SE235	Żywiec drobiowy	zł	264	488	66	635	-1	.
SE240	Jaja	zł	1 958	0	817	2 881	215	.
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	997	0	1 034	1 934	27	.
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	4 481	4 213	2 946	5 976	10 379	.
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 657	1 941	1 822	1 016	974	.
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 368	184	1 428	1 007	663	.
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	9 939	2 024	7 103	11 799	18 130	.

Tabela 5.2-4 Koszty według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE270	Koszty ogółem	zł	90 108	31 264	57 664	104 734	175 931	.
SE275	Zużycie pośrednie	zł	57 391	20 290	36 272	69 208	110 999	.
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	23 867	5 466	13 510	30 095	52 537	.
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	297	288	253	303	332	.
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	4 049	1 459	2 443	6 176	5 507	.
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	2 366	731	1 714	3 341	3 139	.
SE295	Nawozy	zł	2 813	996	1 018	3 121	9 445	.
SE300	Środki ochrony roślin	zł	203	43	74	133	441	.
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	1 562	474	839	1 856	3 397	.
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	1 274	1 057	1 633	1 174	1 089	.
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	11 592	1 021	6 785	12 822	30 091	.
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	6 652	708	4 746	6 323	15 433	.
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	1 948	1 223	1 171	3 763	118	.
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	1 217	671	845	2 434	36	.
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	1 700	249	1 180	2 224	3 538	.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	1	0	2	0	0	.
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	33 523	14 825	22 762	39 113	58 462	.
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	9 789	3 439	6 506	10 892	17 948	.
SE345	Energia	zł	13 822	4 562	7 958	18 338	26 374	.
SE350	Usługi	zł	6 092	4 460	5 328	5 782	7 884	.
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	3 820	2 364	2 971	4 102	6 256	.
SE360	Amortyzacja	zł	24 380	10 834	17 737	28 275	45 420	.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	8 337	139	3 655	7 251	19 512	.
SE370	Wynagrodzenia	zł	4 273	79	2 184	2 824	9 802	.
SE375	Czynsze	zł	3 183	61	959	3 497	6 841	.
SE380	Odsetki	zł	881	0	512	930	2 869	.

Tabela 5.2-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	58 933	17 732	38 091	76 726	114 641	.
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	2 064	442	1 223	2 604	4 026	.
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	.
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	.
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	45	11	54	4	106	.
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	3 944	288	2 304	5 924	9 733	.
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	.
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	3 736	288	2 006	5 735	9 733	.
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	202	0	299	167	0	.
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	5	0	0	22	0	.
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	19 877	7 045	13 740	24 978	38 289	.
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	zł	4 744	1 649	3 799	6 468	7 431	.
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	52	0	94	0	0	.
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	24 673	8 694	17 633	31 446	45 721	.
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	2 379	628	1 379	3 042	5 416	.
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	0	.
SE630	Płatności "decoupled"	zł	15 810	5 656	9 433	20 605	30 041	.
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	15 810	5 656	9 433	20 605	30 041	.
SE650	Wsparcie specjalne	zł	6 488	719	3 982	9 546	13 763	.
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	10 063	2 024	6 119	13 105	19 704	.

Tabela 5.2-6 Salda dopłat i podatków według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	55 808	15 588	35 617	72 634	110 974	.
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	58 933	17 732	38 091	76 726	114 641	.
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	-1 389	-1 489	-1 449	-1 812	31	.
SE390	Podatki	zł	1 735	655	1 025	2 280	3 698	.
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	1 971	862	1 657	1 924	4 061	.
SE406	Raty dotacji inwestycyjnych	zł	2 821	1 662	2 901	2 369	4 090	.
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	.
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	850	799	1 244	445	29	.

Tabela 5.2-7 Dochód na gospodarstwo rolne według klas wielkości ekonomicznej¹⁴

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE131	Produkcja ogółem	zł	94 678	27 378	55 214	122 187	192 309	.
SE275	Zużycie pośrednie	zł	57 391	20 290	36 272	69 208	110 999	.
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	55 808	15 588	35 617	72 634	110 974	.
SE410	Wartość dodana brutto	zł	93 096	22 675	54 559	125 613	192 283	.
SE360	Amortyzacja	zł	24 380	10 834	17 737	28 275	45 420	.
SE415	Wartość dodana netto	zł	68 715	11 841	36 822	97 338	146 863	.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	8 337	139	3 655	7 251	19 512	.
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	1 971	862	1 657	1 924	4 061	.
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	62 350	12 564	34 824	92 011	131 412	.

Tabela 5.2-8 Dochód na osobę według klas wielkości ekonomicznej¹³

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	44 871	11 935	26 524	61 064	72 772	.
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	44 118	12 684	26 121	60 464	75 267	.

¹⁴ Uwaga: W przypadku zmiennej dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego (SE420) zaprezentowano wyniki ze wszystkich gospodarstw rolnych, natomiast w przypadku zmiennej dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (SE430), **tylko** z gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015).

Tabela 5.2-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE436	Aktywa ogółem	zł	979 729	446 535	711 406	1 164 686	1 717 444	.
SE441	Aktywa trwałe	zł	864 888	420 142	638 558	1 004 133	1 511 799	.
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	566 447	284 696	413 717	658 080	1 009 275	.
SE450	Budynki	zł	136 410	85 303	122 913	135 222	148 077	.
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	127 999	47 354	86 542	166 552	262 896	.
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	34 031	2 789	15 386	44 279	91 552	.
SE465	Aktywa obrotowe	zł	114 841	26 393	72 848	160 553	205 645	.
SE470	Stado obrotowe	zł	31 013	3 508	17 797	40 636	65 548	.
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	38 079	5 786	22 944	62 853	56 446	.
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	45 749	17 100	32 106	57 064	83 651	.
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	17 578	0	6 422	23 781	49 764	.
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	13 293	0	4 736	17 223	39 386	.
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	4 286	0	1 686	6 558	10 378	.
SE501	Kapitał własny	zł	962 150	446 535	704 984	1 140 904	1 667 680	.

Tabela 5.2-10 Wskaźniki finansowe według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	-10 020	1 432	-8 310	-14 525	-16 818	.
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	455 498	175 868	323 218	551 344	787 065	.
SE516	Inwestycje brutto	zł	9 383	3 374	8 448	4 980	22 996	.
SE521	Inwestycje netto	zł	-14 997	-7 461	-9 289	-23 295	-22 425	.
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	92 104	24 287	57 015	127 022	182 104	.
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	77 100	20 521	45 787	112 593	148 452	.
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	0,08	0,05	0,06	0,10	0,09	.

5.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według klas obszarowych użytków rolnych (UR)

Tabela 5.3-1 Populacja i próba gospodarstw według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		264	3	41	96	38	45	41

Tabela 5.3-2 Wybrane informacje o produkcji według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	28 997,0	.	12 146,7	17 901,5	27 723,6	38 417,5	63 522,0
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,531	.	1,482	1,452	1,347	1,874	1,611
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	3 403	.	3 251	3 195	2 970	4 225	3 642
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,413	.	1,377	1,378	1,304	1,503	1,573
SE016	Czas pracy własnej	godz.	3 150	.	3 026	3 039	2 880	3 428	3 560
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,118	.	0,105	0,073	0,043	0,371	0,037
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	253	.	225	156	90	797	82
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	29,4	.	8,3	15,1	24,7	37,6	81,6
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	7,8	.	0,7	2,0	4,1	8,9	31,5
SE035	Zboża	ha	9,31	.	2,63	4,63	7,25	9,88	28,84
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	3,81	.	0,68	1,37	4,00	3,55	12,94
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,01	.	0,00	0,00	0,00	0,06	0,00
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,13	.	0,23	0,08	0,13	0,24	0,05
SE050	Winnice	ha	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,99	.	0,89	0,94	1,09	1,64	0,50
SE055	Sady	ha	0,99	.	0,89	0,93	1,09	1,64	0,50
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE071	Uprawy pastewne	ha	12,52	.	2,95	6,37	9,32	17,80	34,49
SE072	Odłogi	ha	0,31	.	0,04	0,17	0,34	0,50	0,69
SE073	Ugory	ha	0,00	.	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	0,39	.	0,12	0,26	0,43	0,51	0,84
SE075	Lasy	ha	1,37	.	0,37	0,85	1,29	2,50	2,48
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	11,8	.	4,3	6,9	11,8	17,1	25,3
SE085	Krowy mleczne	LU	2,42	.	1,71	1,92	2,99	3,71	2,04
SE090	Pozostałe bydło	LU	7,79	.	1,90	3,57	7,18	11,18	20,88
SE095	Owce i kozy	LU	0,43	.	0,00	0,62	0,58	0,57	0,10
SE100	Trzoda chlewna	LU	0,20	.	0,20	0,24	0,14	0,00	0,41
SE105	Drób	LU	0,37	.	0,06	0,19	0,02	1,62	0,01
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	35,6	.	39,8	36,4	30,2	44,1	32,4
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	82,9	.	33,3	78,9	0,0	76,5	94,2
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	0,82	.	1,20	0,92	1,10	0,83	0,64
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	4 080	.	4 830	3 720	3 519	4 280	5 097

Tabela 5.3-3 Wartość produkcji według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio- duże	Duże	Bardzo duże
				(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SE131	Produkcja ogółem	zł	94 678	.	59 676	69 161	84 544	125 293	167 797
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	1,05	.	1,29	1,13	1,01	1,00	0,96
SE135	Produkcja roślinna	zł	45 752	.	30 964	33 408	37 836	62 393	80 002
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	1 575	.	3 807	2 255	1 557	1 684	991
SE140	Zboża	zł	19 877	.	6 430	10 323	16 476	19 539	60 201
SE145	Rośliny białkowe	zł	4 963	.	1 672	2 267	4 733	5 563	14 485
SE146	Uprawy energetyczne	zł	18	.	0	0	0	105	0
SE150	Ziemniaki	zł	3 253	.	1 829	4 988	2 957	3 902	417
SE155	Buraki cukrowe	zł	0	.	0	0	0	0	0
SE160	Rośliny oleiste	zł	1 942	.	380	472	4 467	274	6 564
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	248	.	0	35	843	0	732
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	4 084	.	6 505	2 057	3 296	9 476	1 318
SE175	Owoce	zł	12 815	.	12 569	14 032	8 271	25 081	1 898
SE185	Wina i winogrona	zł	0	.	0	0	0	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	-2 190	.	-8	-1 213	-4 410	-1 871	-5 086
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	760	.	1 587	447	1 204	429	-528
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	47 269	.	27 053	34 169	46 127	60 706	85 439
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	3 881	.	6 125	4 888	3 750	3 548	3 174
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	-261	.	1 183	-873	2 629	-5 826	3 406
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	18 285	.	14 350	14 477	19 097	27 724	19 554
SE220	Żywiec wołowy	zł	19 915	.	6 576	10 064	20 795	25 914	49 911
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	1 153	.	657	2 216	738	0	893
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	216	.	0	515	948	-858	253
SE235	Żywiec drobiowy	zł	264	.	34	465	-2	324	-1
SE240	Jaja	zł	1 958	.	391	1 278	139	8 137	168
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	997	.	0	2 719	0	27	21
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	4 481	.	5 046	2 435	4 413	-562	14 639
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 657	.	1 658	1 584	581	2 195	2 356
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 368	.	755	1 704	1 102	2 039	801
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	9 939	.	3 778	7 663	11 811	9 270	21 033

Tabela 5.3-4 Koszty według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SE270	Koszty ogółem	zł	90 108	.	46 138	60 947	83 343	125 845	174 095
SE275	Zużycie pośrednie	zł	57 391	.	28 513	38 596	54 556	78 121	113 085
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	23 867	.	12 356	15 447	23 328	30 285	49 646
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	297	.	421	291	290	338	265
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	4 049	.	1 814	2 022	3 655	3 819	11 926
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	2 366	.	1 125	1 284	2 096	2 286	6 640
SE295	Nawozy	zł	2 813	.	948	1 126	1 839	6 410	5 792
SE300	Środki ochrony roślin	zł	203	.	67	103	362	468	147
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	1 562	.	596	1 060	1 201	1 839	3 549
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	1 274	.	2 060	1 597	1 329	1 035	1 112
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	11 592	.	7 328	7 468	12 764	11 438	25 272
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	6 652	.	2 941	5 143	8 368	4 709	14 863
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	1 948	.	590	2 066	1 476	4 473	811
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	1 217	.	302	1 363	1 058	2 472	622
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	1 700	.	1 013	1 599	2 030	1 837	2 149
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	1	.	0	3	0	0	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	33 523	.	16 157	23 149	31 228	47 836	63 439
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	9 789	.	4 661	6 577	8 393	15 243	18 314
SE345	Energia	zł	13 822	.	5 155	8 568	12 972	19 549	30 048
SE350	Usługi	zł	6 092	.	4 018	5 009	5 991	8 424	8 555
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	3 820	.	2 324	2 994	3 872	4 620	6 522
SE360	Amortyzacja	zł	24 380	.	13 713	18 232	23 832	31 349	43 463
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	8 337	.	3 912	4 119	4 956	16 375	17 547
SE370	Wynagrodzenia	zł	4 273	.	3 720	3 074	1 404	12 539	1 532
SE375	Czynsze	zł	3 183	.	176	594	2 677	2 897	13 257
SE380	Odsetki	zł	881	.	15	451	875	938	2 759

Tabela 5.3-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	58 933	.	18 734	33 618	58 172	73 041	146 482
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	2 064	.	556	831	1 595	2 352	6 721
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	.	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	.	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	45	.	167	14	26	59	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	3 944	.	1 512	2 749	4 413	5 599	6 918
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	.	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	3 736	.	1 512	2 487	3 969	5 338	6 904
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	202	.	0	261	411	261	14
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	5	.	0	0	33	0	0
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	19 877	.	7 506	11 657	21 762	23 865	46 157
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	zł	4 744	.	1 435	3 213	4 871	6 582	9 569
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	52	.	0	0	0	307	0
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	24 673	.	8 941	14 870	26 632	30 755	55 726
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	2 379	.	592	1 431	1 908	2 818	6 516
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	.	0	0	0	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	15 810	.	4 336	8 072	13 262	20 085	44 066
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	15 810	.	4 336	8 072	13 262	20 085	44 066
SE650	Wsparcie specjalne	zł	6 488	.	2 111	4 248	6 645	8 287	14 166
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	10 063	.	2 796	5 664	10 361	11 431	26 536

Tabela 5.3-6 Salda dopłat i podatków według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	55 808	.	17 604	31 148	54 984	68 335	141 366
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	58 933	.	18 734	33 618	58 172	73 041	146 482
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	-1 389	.	-555	-1 477	-1 550	-2 505	-791
SE390	Podatki	zł	1 735	.	575	993	1 638	2 200	4 325
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	1 971	.	1 482	1 310	3 478	1 373	2 928
SE406	Raty dotacji inwestycyjnych	zł	2 821	.	2 713	2 560	4 065	1 586	3 384
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	.	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	850	.	1 231	1 250	587	213	456

Tabela 5.3-7 Dochód na gospodarstwo rolne według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SE131	Produkcja ogółem	zł	94 678	.	59 676	69 161	84 544	125 293	167 797
SE275	Zużycie pośrednie	zł	57 391	.	28 513	38 596	54 556	78 121	113 085
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	55 808	.	17 604	31 148	54 984	68 335	141 366
SE410	Wartość dodana brutto	zł	93 096	.	48 766	61 712	84 973	115 507	196 078
SE360	Amortyzacja	zł	24 380	.	13 713	18 232	23 832	31 349	43 463
SE415	Wartość dodana netto	zł	68 715	.	35 053	43 480	61 141	84 158	152 615
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	8 337	.	3 912	4 119	4 956	16 375	17 547
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	1 971	.	1 482	1 310	3 478	1 373	2 928
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	62 350	.	32 623	40 671	59 663	69 157	137 995

Tabela 5.3-8 Dochód na osobę według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	44 871	.	23 653	29 950	45 405	44 919	94 749
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	44 118	.	23 694	29 508	45 756	46 016	87 704

Tabela 5.3-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo male	Male	Średnio-male	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SE436	Aktywa ogółem	zł	979 729	.	473 652	698 460	900 101	1 320 311	1 888 805
SE441	Aktywa trwałe	zł	864 888	.	422 623	619 631	780 123	1 194 488	1 638 888
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	566 447	.	249 457	385 066	487 834	792 184	1 163 056
SE450	Budynki	zł	136 410	.	104 134	134 559	101 480	192 615	150 577
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	127 999	.	57 186	80 954	158 494	167 151	241 702
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	34 031	.	11 846	19 052	32 316	42 538	83 553
SE465	Aktywa obrotowe	zł	114 841	.	51 029	78 829	119 977	125 823	249 917
SE470	Stado obrotowe	zł	31 013	.	17 543	17 775	32 572	32 961	73 392
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	38 079	.	11 581	26 560	39 132	42 353	87 427
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	45 749	.	21 905	34 495	48 274	50 509	89 098
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	17 578	.	514	6 057	15 473	30 525	50 646
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	13 293	.	447	4 510	9 807	23 901	39 261
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	4 286	.	67	1 547	5 665	6 624	11 385
SE501	Kapitał własny	zł	962 150	.	473 138	692 403	884 628	1 289 786	1 838 158

Tabela 5.3-10 Wskaźniki finansowe według klas obszarowych użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo male	Male	Średnio-male	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				(ha≤5)	(5<ha≤10)	(10<ha≤20)	(20<ha≤30)	(30<ha≤50)	(ha>50)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	-10 020	.	5 408	-7 671	-13 037	-22 690	-16 210
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	455 498	.	244 040	339 854	441 850	589 314	821 817
SE516	Inwestycje brutto	zł	9 383	.	13 956	6 082	11 850	11 080	8 033
SE521	Inwestycje netto	zł	-14 997	.	242	-12 150	-11 982	-20 269	-35 430
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	92 104	.	45 472	62 969	87 181	108 971	194 797
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	77 100	.	32 379	54 541	70 791	87 212	171 253
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	0,08	.	0,07	0,08	0,08	0,07	0,09

Literatura

- [1] Commission Regulation (EC) 1242/2008: of 8 December 2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [2] Commission Regulation (EC) 867/2009: of 21 September 2009 amending and correcting Regulation (EC) No 1242/2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [3] Commission Regulation (EC) No 868/2008 of 3 September 2008 on the farm return to be used for determining the incomes of agricultural holdings and analysing the business operation of such holdings.
- [4] Commission Regulation (EC) No 781/2009 of 27 August 2009 amending Regulation (EC) No 868/2008 on farm return to be used for determining the incomes of agricultural holdings and analysing the business operation of such holdings.
- [5] Commission Implementing Regulation (EU) 2022/2499 of 12 December 2022 amending and correcting Implementing Regulation (EU) 2015/220 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union.
- [6] Commission Implementing Regulation (EU) 2019/1975 of 31 October 2019 amending Implementing Regulation (EU) 2015/220 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union.
- [7] Commission Implementing Regulation (EU) 2017/2280 of 11 December 2017 amending Implementing Regulation (EU) 2015/220 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union.
- [8] Commission Implementing Regulation (EU) 2016/2129 of 5 December 2016 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union.
- [9] Commission Implementing Regulation (EU) 2015/2323 of 11 December 2015 amending Implementing Regulation (EU) 2015/220 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009.
- [10] Commission Implementing Regulation (EU) 2015/220 of 3 February 2015 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Union (Official Journal of the European Union, L 46, p. 1-106, 19.2.2015).
- [11] Floriańczyk Z., Osuch D., Bocian M., Cholewa I., Malanowska B.: Plan wyboru próby gospodarstw rolnych Polskiego FADN od roku obrachunkowego 2019. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2018.

- [12] Goraj L., Cholewa I., Osuch D., Płonka R.: Analiza skutków zmian we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2010.
- [13] <https://circabc.europa.eu/ui/group/befb6055-ab0c-4305-84fe-0c80c1c0553d/library/1df3a121-11ee-40c3-a991-70a5f3cdd9d7/details>
- [14] <https://circabc.europa.eu/ui/group/befb6055-ab0c-4305-84fe-0c80c1c0553d/library/192d91bb-1bd6-4415-b014-48c0cb17c1bb/details>
- [15] <https://circabc.europa.eu/ui/group/befb6055-ab0c-4305-84fe-0c80c1c0553d/library/1c2597e1-78c1-46b8-a0ee-f86f290c7e47/details>
- [16] RI/CC 1256 Rev. 7. Farm Return Data Definitions. EUROPEAN COMMISSION. Brussels February 2012.
- [17] RI/CC 882 Rev. 9.1 Definitions of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels October 2012.
- [18] RI/CC 882 Rev. 9.2 Definition of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels December 2014.
- [19] RI/CC 1500 Rev. 3 Typology Handbook. EUROPEAN COMMISSION. Brussels October 2009.
- [20] RI/CC 1525 The new typology applied to FADN 2007. EUROPEAN COMMISSION. Brussels March 2009.
- [21] RI/CC 1529 The OGA of the holding in FADN. EUROPEAN COMMISSION. Brussels June 2009.
- [22] Regulation No 79/65/EEC of the Council of 15 June 1965 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Economic Community.
- [23] Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami).
- [24] Skarżyńska A., Goraj L., Ziętek I.: Metodologia SGM "2002" dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2005.
- [25] Ziętek I.: Współczynniki standardowej nadwyżki bezpośredniej „2004” dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. Raport PW nr 88, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2008.
- [26] Bocian M., Cholewa I., Tarasiuk R.: Współczynniki Standardowej Produkcji „2013” dla celów Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2017.
- [27] RI/CC 1750 (ex RI/CC 882) Definitions of Variables used in FADN standard results, EUROPEAN COMMISSION, Brussels, June 2022

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Druk i oprawa: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB